

PTUJSKI TEDNIK

Štev. 42

Cena 15 din

PTUJ, 21. oktobra 1960

Letnik XIII

Glasilo Socialistične zveze delovnih ljudi
za območje bivšega ptujskega okraja

Izdaja »Ptujski tednik« zavod s samostojnim financiranjem
Direktor Ivan Kranjčič
Odgovorni urednik: Anton Bauman
Uredništvo in uprava: Ptuj, Lackova 8
Telefon 156, čekovni račun pri Komunalni banki Maribor
podružnici Ptuj, štev. 604-708-3-206
Rokopisov ne vračamo.
Tiska Mariborska tiskarna Maribor.
Celotna naročnina za tuzemstvo 750 din. za inozemstvo
1250 din

KUMENTAR

Generalna skupščina je v ponedeljek zaključila svoj prvi del programa, na katerem so številne delegacije iznašale probleme, da bi na osnovi njih sestavili dnevni red, o katerem bodo potem v podrobnostih govorili v raznih odborih. Generalna skupščina se bo sestajala odslej samo takrat, ko bodo glasovali za posamezne predložene resolucije.

Čeprav je zadnje tri dni zdelo, da se bodo delegati začeli celo fizično obračunavati, so v ponedeljek zaključili sejo s soglasnim sprejetjem resolucije 28 dežel, v kateri priporočajo sodelovanje med članicami, da bi zagotovili nadaljnje stike v svetu in da bi preprečili nove nevarnosti.

Resolucija 28 dežel je logičen zaključek prizadevanj petih držav, ki so poskušale s resolucijo o stikih med Ameriko in Sovjetsko zvezo, doseči popuščanje na svetu. Takrat so se temu prizadevanju uprle velike sile in dosegle s proceduralnimi mahinacijami, da so resolucijo minirali. Tokrat so za predlog 28 dežel glasovale tudi velike sile, ker so bržda spoznale, da je nadaljnje napenjanje hladne vojne v palači OZN za to svetovno organizacijo zelo škodljivo.

ZOPET SESTANEK NA VRHU

Se preden je premier Macmillan zapustil New York, je že omenil, da bi bil za ponoven sestanek na vrhu. Za njegov predlog je pokazal Hruščev takoj razumevanje. V bistvu lahko ponovimo, da od sestanka na vrhu ne moremo pričakovati mnogo, ali skoraj nič, pozitiven pa je le v tem, da se predsedniki sestanejo in vsaj razpravljajo. Sedaj ne gre za sestanek na vrhu, pač pa za politiko, ki jo vodi Zahodna Nemčija proti kakršnekoli prizadevanju, da bi se sestali veliki na vrhu.

Macmillan, Hruščev in delno de Gaulle vedo, da bodo uredili probleme v Evropi šele takrat, ko bodo dokončno odpravili nemški problem. Uredijo ga bržda lahko le na ta način, da dosežejo nekakšen kompromis, ki naj bi zadovoljil obe strani. Nemčija se za deva, da bi s takšno rešitvijo prišla v podrejen položaj, kajti že sam kompromis naj bi bil takšen, da bi onemogočil razvijanje revanšističnih in militarističnih strasti v tej deželi. Zato je Adenauer takoj povedal, da je proti sestanku na vrhu, ker nemškega vprašanja ne bi smeli po njegove reševati na pogajanjih med Vzhodom in Zahodom. Adenauer boče zato ohraniti »status quo«, ker si tako še vedno ohrani možnost, da bi rešil nemški problem po svoje, ta je s priključitvijo Vzhodne Nemčije Zahodu.

TURČIJA PRED REFORMAMI

Vsi se še spominjamo krvavih demonstracij v Carigradu in Ankari, ki so privedle do državnega udara in do sprememb 27. maja, so zapeli vrsto prejšnjih turških voditeljev in sedaj je proti njim proces, na katerem so objavili vrsto dokazov o protidemokratskem režimu. S tem procesom in s pripravo nove ustave bodo v Turčiji zaključili obdobje reform.

Proces in novo ustavo povezuje v toliko, ker je prvo dejstvo zaključek dosedanjega režima, z novo ustavo pa odpirajo perspektive za nadaljni razvoj na političnem in gospodarskem področju. Zanimiva je izjava predsednika odbora narodne enotnosti generala Gursela, da bo Turčija začela voditi nevtralistično politiko. Zaenkrat še nimajo možnosti, da bi preženele stike z zahodnimi vojaškimi zvezami, toda s pozitivnim stališčem do alžirskega problema in s simpatičnim odnosom do arabskega nacionalizma, že dajejo možnosti za temeljito revizijo sedanjega turškega političnega življenja.

Vreme

Prvi krajec dne 27. oktobra 1960 ob 8,53. Do okrog 25. oktobra 1960 bo prevladovalo toplejša vreme, nato spet hladnejše z manjšimi padavinami.

AC

24. oktober

Dan Združenih narodov 1960

Zastave Združenih narodov

Po vseh deželah praznujejo določene dni spomin na velike ljudi ali na zgodovinske dogodke, ki so povečali slavo naroda. Vse te obletnice, ki jih slavijo že stoletja, pomenijo njihovo socialno in duhovno dediščino.

Nekaj let sem pa se pridružil velikim praznikom obletnice povsem nove vrste. V mislih imamo mednarodno obletnico, ki se praznuje po vsem svetu. Ta ni last nobenega naroda, vsi narodi jo slavijo z enako pravico. Obletnica izkazuje spoštovanje vsem narodom, naj je njihovo verovanje in filozofsko pojmovanje še tako različno. Njena velika izvirnost je v tem, da poudarja zvezo, ki združuje vse narode. Poleg tega je to obletnica, ki jo lahko praznujejo vse dežele in vsi narodi: Dan Združenih narodov.

Dogodek, ki nam ga ta obletnica kliče v spomin, je uveljavitev Ustanovne listine Združenih narodov dne 24. oktobra 1945. Podpis Ustanovne listine in ustanovitve Združenih narodov pomenita začetek doslej največjega prizadevanja narodov na tej zemlji, da bi se rešili vojne in njenih strahot in si ustvarili boljši mir.

Enotnost izjemnih namenov je navdihnila ustanovitev Združenih narodov; duh združevanja in solidarnosti je njen temeljni kamen. Kot nobeno človeško delo, tudi Združeni narodi niso popolni, petnajst preteklih let pa je potrdilo plemenitost smotra in potrebo mednarodnega sodelovanja kot sredstva, da se ta smoter doseže.

Teh prvih petnajst let ni bilo lahkih. Perspektive o harmoniji med velesilami so se morale umakniti nezaupanju hladne vojne. Skrite napetosti so se zdaj pa zdaj spreverile v odkrite sovražnosti. Velika razlika, ki jo dejansko vidimo, če s tehnične strani gledamo napredne in manj razvite dežele, je povzročala gospodarske probleme z ogromnimi posledicami. Hitrost, s katero se nedavno še odvisni, zlasti afriški narodi, v skladu s smotri Ustanovne listine začeli stopati po poti suverenih držav, je prav tako terjala delikatne prilagoditve, tako na strani nekdanjih skrbniških sil, kakor tudi na strani novih držav.

Ob občinskih izborih in sestankih naj bi se v bodoče skladno s resolucijo V. kongresa SZDL v vseh predelih občine obravnavala aktualna krajevna problematika in naj bi se ljudje sestajali iz družbeno-ekonomskih in moralno-političnih interesov. V občini bi se naj obkultilo, da skrbi SZDL za skladno in pravilno delovanje družbenih organov, društev in združenih organizacij. Po aktivnem odnosu državljanov do vsega dogajanja v občini naj bi se merila aktivnost organizacije in po tem, kako se ljudje znajdejo v obstoječih odnosih in kako vplivajo na reševanje vprašanj ožje in širše skupnosti.

V bodoče bo potrebno doseči celotnem občinskem območju, da bodo osnovne organizacije vodile enotno politiko po skupnem programu in jo tudi uresničevale preko krajevnih organizacij SZDL. To zahteva, da bi se naj krajevne organizacije po možnosti ujemale z območjem krajevnega urada občinskega ljudskega odbora ali pa z območjem stanovanjske skupnosti. Kjer večje krajevne organizacije več manjših naselij, kjer se članstvo običajno sestaja, bodo lahko nastale v njihovem okviru podružnice SZDL, ki jih bo vodil sekretariat. Tega bo izvolilo članstvo po izvolitvi delegatov v krajevno konferenco. Predsednik bo tudi član bodočega odbora krajevnih organizacij.

Razprave o praktičnih gospodarskih, družbenih in političnih vprašanjih naj bodo v bodoče v sekciji krajevnih organizacij. Te bo vodil 3-5-članski sekretariat, ki ga imenuje odbor krajevnih organizacij SZDL. V večjih in razvitejših krajih bo nedvomno več sekcij, drugod pa predvsem tiste, ki zajemajo prebivalstvo po njihovem osnovnem interesu. Kjer uspešno vodi to ali drugo dejavnost kak družbeni organ, ne bodo

ne zmanjšuje dejstvo, da je trajajoče nezaupanje preprečilo popolno izvedbo nekih načel. Nasprotno

SZDL in problematika v občini

Občinski odbor SZDL Ptuj je te dni poslal vsem krajevnim odborom SZDL nekaj sugestij in navodil za občne zборе dosedanjih osnovnih organizacij SZDL po priporočilih in sklepih zadnje seje občinskega odbora SZDL z dne 4. oktobra 1960, da bi tovarišem, ki bodo vodili zборе in sestanke članstva za izvolitev delegatov za okrajno konferenco in tudi za njihovo bodoče delo, olajšal tolačenje bodočih nalog SZDL.

Ob občinskih izborih in sestankih naj bi se v bodoče skladno s resolucijo V. kongresa SZDL v vseh predelih občine obravnavala aktualna krajevna problematika in naj bi se ljudje sestajali iz družbeno-ekonomskih in moralno-političnih interesov. V občini bi se naj obkultilo, da skrbi SZDL za skladno in pravilno delovanje družbenih organov, društev in združenih organizacij. Po aktivnem odnosu državljanov do vsega dogajanja v občini naj bi se merila aktivnost organizacije in po tem, kako se ljudje znajdejo v obstoječih odnosih in kako vplivajo na reševanje vprašanj ožje in širše skupnosti.

V bodoče bo potrebno doseči celotnem občinskem območju, da bodo osnovne organizacije vodile enotno politiko po skupnem programu in jo tudi uresničevale preko krajevnih organizacij SZDL. To zahteva, da bi se naj krajevne organizacije po možnosti ujemale z območjem krajevnega urada občinskega ljudskega odbora ali pa z območjem stanovanjske skupnosti. Kjer večje krajevne organizacije več manjših naselij, kjer se članstvo običajno sestaja, bodo lahko nastale v njihovem okviru podružnice SZDL, ki jih bo vodil sekretariat. Tega bo izvolilo članstvo po izvolitvi delegatov v krajevno konferenco. Predsednik bo tudi član bodočega odbora krajevnih organizacij.

Razprave o praktičnih gospodarskih, družbenih in političnih vprašanjih naj bodo v bodoče v sekciji krajevnih organizacij. Te bo vodil 3-5-članski sekretariat, ki ga imenuje odbor krajevnih organizacij SZDL. V večjih in razvitejših krajih bo nedvomno več sekcij, drugod pa predvsem tiste, ki zajemajo prebivalstvo po njihovem osnovnem interesu. Kjer uspešno vodi to ali drugo dejavnost kak družbeni organ, ne bodo

imeli še sekcij. Krajevne organizacije SZDL bodo njihovo dejavnost vsestransko podprle in poskrbele za vsebino in množičnost v njihovem delovanju. Vsak član SZDL naj bi bil vključen vsaj v eno sekcijo.

Te dni in v začetku novembra bo izvolilo članstvo na sestankih dosedanjih terenskih odborov vseh odborov delegatov za krajevno konferenco SZDL, sobotno pa bodo člani seznanjeni z vsebino novega statuta.

Na krajevno konferenco bo poslala organizacija, ki ima do 200 članov, četrtno članov, izvoljenih

narodov in strokovnjaki, poslani vladam, ki so to želele, da so izvajali dela in jim dajali nasvete, pomagali državam in njihovi razvojni poti do znanja, človeških pravic ter do temeljev in moralne opore, ki so jim bili potrebni, da so mogle dvigniti svoje gospodarstvo in svojo življenjsko raven. Poleg tega ima pomoč, ki jo dajejo države s posredovanjem Združenih narodov, to prednost, da sta tisti, ki jo daje, in tisti, ki jo sprejema, združena v skupnem delu in da dana ali prejeta pomoč ni zvezana z nobeno obveznostjo političnega ali tehničnega značaja.

Na socialnem področju so Združeni narodi s svojim delovanjem pomagali vsem, da so hitreje razumeli vrednost in dostojanstvo človeškega bitja. Dali so pobudo za največji napor človeštva v korist beguncev: za Svetovno leto beguncev. Milijoni otrok so imeli korist od programa Dečjega fonda Združenih narodov za prehrano in varstvo otrok in zdaj so Združeni narodi v Deklaraciji o otrokovih pravicah slovesno izjavili, da »mora dati človeštvo otroku najboljši del samega sebe«.

V prvih petnajstih letih svojega obstoja so postali Združeni narodi sestavni del mednarodnega življenja, ki ga palogoma napadajo z novim duhom človeške solidarnosti. Pretekla leta so dokazala njihovo vrednost in pokazala državam članicam in njihovim narodom, da so Združeni narodi absolutno potrebni za ohranitev miru in za reševanje drugih mednarodnih vprašanj v duhu Ustanovne listine.

To je razlog, zakaj praznujemo Dan Združenih narodov, obletnico, ki jo lahko praznujejo in jo dejansko praznujejo vsi narodi.

delegatov, organizacije z do 500 člani (15 odst.), t. j. 75 delegatov in organizacije z nad 500 člani 10 odst. članov — izvoljenih delegatov. Na vsakih 100 članov ptujskih terenskih organizacij bo izvoljenih 3 delegatov za konferenco. Konferenca krajevnih organizacij SZDL bodo v novembru in decembru. Na njih bodo izvolili svoj odbor in delegate za občinsko konferenco. Na 100 članov organizacije bo izvoljen po 1 član (324 članov - 3 deleg.; 346 članov - 4 delegati, pri ostanku števila nad 50 članov 1 delegat). Občinska konferenca bo v drugi polovici januarja 1961. Delegati za republiški kongres, ki bo sredi marca 1961, bodo izvoljeni na občinski konferenci.

Od sposobnosti in moralno-politični kvaliteti članov, ki bodo odborniki in člani sekretariata SZDL, bodo odvisni bodoči uspehi; to je občinski odbor SZDL poudaril na zadnji seji in to poudarjajo člani občinskega odbora SZDL, ki se udeležujejo zborov in sestankov na območju občine.

Pionirski prapor v Ormožu

Gasilsko društvo v Ormožu je eno najmočnejših organizacij v tem kraju in ki tudi uspešno deluje. Uspeh svojega dela je pokazalo v nedeljo 9. t. m., ko je razvilo prvi pionirski gasilski prapor v Sloveniji. Prapor je razvil ob prisotnosti številnega ljudstva sekretar OK ZKS tov. KOVACIČ Zlatko in ga izročil pionirskemu odredu. Po razvitju prapora je predsednik Obč. LO tov. NOVAK

Franc izročil v uporabo novi gasilski avtomobil, ki je opremljen z vso sodobno gasilsko tehniko proti požaru. V kratkem dobi gasilsko društvo še gasilsko avtocesterno, da se bo s štirimi gasilskimi avtomobili lahko uspešno zoperstavilo požarom. Gostje na tej proslavi so bili iz Ljubljane, Kočevja, Prevalj, Maribora, Ptuja in drugod!

-b

Stiska na železniški tovarni postaji v Ptuj

Na železniški tovarni postaji je včasih več kot živahno. Natovarjanje in iztovarjanje raznega materiala navezuje včasih na postajo pravo poplavo vozil vseh kapacitet. Sama množičnost vozil bi še ne bila nič posebnega, ampak želja vseh, da bi prišli čimprej na vrsto, včasih razburka čakajoče. Vsi pritiskajo k vagonom in včasih veriga voznikov popolnoma zapre pot natovarjenim ali spraznjenim vozilom o vagonih.

Kot pravi blagajnik Milovan Ivezić, imajo več pogostoma 10, 15 do 20 vagonov za raztovarjanje, prav toliko vagonov pa je treba natovariti. Če za natovarjanje ni dovolj vagonov, začnejo intervencije čakajočih pa tudi podjetij, ki so vagoni naročili. Pri natovarjanju se zgodi, da poskušajo čakajočim dopovedati, naj najprej raztovorijo vozilke iz oddaljenih krajev. Ugovorov je toliko, da je hudo. Red po prihodu se tukaj trdo izvaja. Stvari se končno uredijo in postaja se zopet izprazni do naslednjega dne.

Zaradi velikega prometa vozil je cestišče pri razkladalni rampi v prilično slabem stanju, kar se najbolj občuti v deževnem vremenu. Ob dobri volji najpogostejših koristnikov bi lahko bilo na tem prostoru dovolj gramoza in manj kritike.

Pekarska peč na tekoči trak

V novozgrajenem poslojpu podjetja »Vinko Reš« Ptuj ob Rogozniški cesti, montirajo moderno peč za peko kruha in peciva na tekočem traku. Peč je sistema inž. Antona Škrinjara iz Zagreba, kakršne že uspešno obratujejo v Splitu, Beogradu in Zagrebu. Peč montira konstruktorjev sin Branko Škrinjar ob pomoči delavcev »Drave«, pod vodstvom polirja Franja Smrečnjaka.

Po izjavi monterja Branka Škrinjara bo peč gotova do Dneva republike, pekarstva pa bo začela obratovati najpozneje do 1. maja 1961, ko bodo gotove še vsa ostala dela v notranjosti zgradbe.

Tako bo končno izpolnjena dolgoletna želja pekarskega podjetja in ptujске občine, da bo z dnevno v sobodni pekarni pripravljen kruhom založeno vse območje ptujске občine in samo mesto Ptuj. Dotrajali stari pekarniški obrati bodo prenehali obratovati in bodo njih prostori uporabljeni v druge ustrezne namene.

Še ena na novo urejena gostilna

Gostilna Zupančič in bife na postaji sta v zadnjem času popolnoma spremenila svoje lice. Gostilna Zupančič ima novo fasado, je pa tudi notranje sodobno preurejena. Ima večjo in svetlejšo kuhinjo, na novo urejene sobe in moderno urejene sanitarije.

Ta gostilna ni privlačna samo za goste iz slovenjgorijskega predela, ki prihajajo tod mimo Ptuj, ampak tudi za domače goste iz okolice mesta zaradi televizorja. Ob zanimivejših športnih in drugih prenosih je dvorana za goste pretesna, kar se je najbolj videlo ob olimpijskih dneh.

Na novo urejen bife na postaji v Ptuj in izboljšana postrežba bosta nedvomno pustila mnogim potnikom, ki ga še imajo čas obiskati, prijeten vtis, saj se je podjetje potrudilo z lastnimi sredstvi in s kreditom storiti vse, da bi bile vse turistične točke v Ptuj sposobne sprejeti vedno zahtevnejše domače in tuje turiste, izletnike in druge obiskovalce.

Kanalizacija izpodriva kostonjev špalir

Nekdanji kostonjev špalir ob Ljutomerški cesti se postopoma umika novi kanalizaciji po tej cesti, ki je v delu mimo bolnišnice proti ribniku v Ljudskem vrtu. Cesta je sedaj širša in preglednejša.

Kot pravi delovodja pri kanalizaciji zaposlenih »Dravinje« delavec Stefan Prepelčič, da bo s tem kanalom do Ljudskega vrta zajeta vsa odvisna voda iz ribnika, ki je prej povzročal v okolici precej škodo zlasti ob večjih nalivih. Glede sedanjega stanja Ljutomerške ceste pa je mnenja, da se bo hitro popravilo, čim bodo zopet prišli za lopate prostovoljci iz kolektivov, ki bodo splanirali teren in pomagali pri odvažanju zemlje. S temi deli so v zadnjem času mnogo storili pripadniki JLA iz ptujске garnizije.

Nova 24 stanovanjska zgradba v Gregorčičevem drevoredu v Ptuj je že pod streho, iz katere že gledajo novi dimniki. Zgradba je zaščiten pred pogostimi nalivi, ki so med drugim pridno zalivali tudi vinograde. Sedaj se bodo dela v notranjosti nemoteno nadaljevala in v začetku 1961. leta bo dobilo 24 družin lepa sodobna stanovanja.

gospodarske VESTI

Nov gasilski in kulturni dom

Od nedelje, 16. oktobra 1960, služi gasilski dom v Gajevcih svojemu namenu za vasi Gajevci in Placarovci. Ta dan je bila otvoritev vpricho številnih vaščanov in političnih ter društvenih predstavnikov iz Ptuja: Ivan Kranjčič, Marjan Berlič, Martin Cajnko, Martin Horvat, Janez Sitar in drugi. Slovesnost je bila pred domom in v dvorani.

Uvodoma je predsednik Janez Pignar pozdravil navzoče, o graditvi doma pa je govoril Tomaž Petek. Čestitke in priznanja za dosežen uspeh sta izrekla društvo in navzočim predsednik Občinskega odbora SZDL Ptuj Ivan Kranjčič in predsednik Občinske gasilske zveze Ptuj Marjan Berlič. Po otvoritveni slovesnosti se je nadaljeval program v novi dvorani. Ob tej priložnosti je bila prikazana najboljša volja društva, da bi tudi na kulturnoprosvetnem področju dosegli čimveč uspehov, za kar bodo sedaj dane nove možnosti.

Gasilsko društvo v Gajevcih obstaja že od 1926. leta in si je z leti in večinoma lastnimi sredstvi priborilo orodje in zasilni gasilski dom, bolj garažo in orodjarno kot dom. Po osvoboditvi je nastala potreba po skupnem gasilskem domu za vasi Gajevci in Placarovci, ki naj bi služil tudi vsemu javnemu udeleževanju. Od leta 1950 do 1957 je ostalo le pri sklepu za graditev doma na kraju stare gasilske stavbe. Januarja 1957. leta je začelo navažanje kamenja iz Haloz, avgusta 1957 pa so začeli z delom. Najprej so podrti stari dom in zgradili temelje za novega. Pozimi 1957/58 so zbrnili les, iz prostovoljnega prispevka vaščanov v denarju je leta 1958 nastalo zidovje (zbito iz ilovice). Pri postavljanju strešnega ogrodja so imeli smolo. Eden izmed sodelujočih je moral v bolnišnico, ostali trije pa so bili lažje poškodovani. Ogrodje se je podrla in ljudje so med tramovjem popadali v globino 8 m na zemljo.

Za delavski dom v Ptuj

Člani sindikalne podružnice Kroskega podjetja »Moda« Ptuj, so na svoji polletni konferenci razpravljali o gradnji delavskega doma v Ptuj. Članstvo je v celoti izreklo željo, da se v Ptuj čim prej zgradi delavski dom in da bodo za zgraditev doma prispevali svoj enodnevni zaslužek. Članstvo je prav tako z zadovoljstvom sprejelo vest, da so mnoge sindikalne podružnice izrazile svojo pripravljenost, da s svojimi prispevki in s prostovoljnimi delom prispevajo, da se čimprej uresniči ta dolgoletna želja. Članstvo je predlagalo, da bi se z gradnjo čimprej pričelo in da bi se njej na širšem posvetovanju razpravljalo o gradnji doma.

Na polletni konferenci sindikalne podružnice Obrtne zadruge »Dravinja« v Lovrencu na Dravskem polju so člani razpravljali o enotni akciji sindikalnih organizacij, da se v Ptuj čimprej zgradi delavski dom. Člani so v celoti podprli akcijo za zgraditev sklenili, da bodo za dom prispevali 50.000 dinarjev.

Članstvo sindikalne podružnice Občinskega ljudskega odbora Ptuj je na polletni konferenci sprejelo sklep, da bo aktivno sodelovalo v prostovoljnih delovnih akcijah pri gradnji delavskega doma in pri prostovoljnih delovnih akcijah na Ljutomerški cesti in pri vseh ostalih akcijah, ki bodo organizirane v tem in bodočem letu. Obvezali so se za 2000 prostovoljnih delovnih ur.

Na polletni konferenci sindikalne podružnice Okrajnega sodišča v Ptuj je članstvo sindikata sprejelo sklep, da bo vsak član sindikalne podružnice opravil pet prostovoljnih delovnih ur pri gradnji delavskega doma.

Doslej sprejeti sklepi sindikalnih podružnic o prispevkih za delavski dom naj služijo za zgled vsem ostalim sindikalnim podružnicam v ptujski občini.

OBČINSKI SINDIKALNI SVET PTUJ

Radio na sončno energijo

Ameriška trdka »Admiral« je dala na tržišče nove radijske aparate, ki imajo posebne kristale za spreminjanje sončne energije v električno.

Avgusta 1958 je bil dom pod streho. Leta 1959 so dobili nekaj sredstev od Okrajne gasilske zveze in od Občinskega ljudskega odbora Ptuj. Nadaljevali so z deli in spravili dom v sedanje stanje. V zgradbo je vloženi v materialu, delu in gotovini okrog 2 milijona dinarjev.

Mnogo zaslug za zgraditev doma ima predsednik Janez Pignar, ki mu je bilo ob svečanosti izre-

rečeno vse priznanje, enako pa vsem vaščanom, ki so graditev podprli s prevoznimi uslugami, materialom, denarjem in delom. Tako je zrastle za vasi Gajevci in Placarovci dom kulture in dom tovariške pomoči. V tem smislu je tudi končal svoj govor Tomaž Petek.

Tudi govori predsednikov so spodbudno in pohvalno izvenili in navzoči so vse dobro želje za bodoče uspešno gasilsko in kulturno-prosvetno delo sprejeli z odobravanjem. Program v dvorani je tudi uspel. Zanimivo je deklamirala Marija Pignar. Tu di ostale točke so bile dobro pripravljene. V kraju je bilo ta dan prijetno razpoloženje, ki je nehalo šele pozno ponoči.

VJ. v zimskih mesecih in si bo v bo-

Skrb za otroke v Slovenskih goricah

Prejšnji teden, v sredo, je bil čemerjen jesenski dan. Na cesti do Ptuja do Juršine je bilo le par vozil in ljudi. »Bodo prišle danes mame in otroke na posvetovanje v Juršine ali ne?« je bilo vprašanje med vožnjo v avtomobilu. Medicinska sestra Jožica je bila mnenja, da bodo mame in otroke, zlasti če bo deževalo. Ob takem je težko nositi otroke z dežnikom v roki po spolzi hribovski poti. »Bodo prišle, ker je trgatve mimo in v takem tudi ni pri hiši posebnega dela.« je odločno dejala dr. Ljuba Neudauerjeva, upravnica Otroškega dispanzerja v Ptuj. »Boste videli, tiste mame, ki redno prihajajo, bodo tudi danes prišle!«

V čakalnici ambulant v Juršinih je že res bilo nekaj mamic z otroci. Tam sta bili tudi babica Marova in sestra Frida. Hitro je bilo vse narejeno za pregled. Zdravnica si je v drugi sobi vse pripravila in začela s pregledi. Iz čakalnice je prihajala mati za materjo z deloma slepim otrokom. Po podatkih tehtanja je zdravnica videla, kako otrok napreduje. Večino otrok že pozna, zato tem lažje spremlja njihov razvoj. Razgovor z mamo je hiter in prirečen. Mamice na vprašanja odgovarjajo, kako hra-

nijo otroke, če ima otrok te ali druge težave itd. Hitro se zvrstijo 5, 10, 15 otrok in v 2 urah jih je 20. Več mamic je zdravnica dr. Neudauerjeva posebej pohvalila glede na skrb za otroke. Pohvali-

Dr. Ljuba Neudauerjeva pregleduje otroke

la je mater 4 otrok Marijo Zavec iz Dragovica, ki je najbolj redna obiskovalka posvetovalnice. Pohvalila pa je tudi druge mame. Večina njih lepo skrbi za svoje malčke. To se tudi vidi po njihovih polnih ličkih, teži in zdravju. Posebne pozornosti je bila

cek je dobro zavito lepo ležal med vožnjo v kočari. Lepo je ubogal babico tudi, ko ga je zopet dobro zavitega položila v kočarico na kankolah in ga v dežju odpeljala nazaj v Sakušak. Nacekova sestra je nad njim držala večji dežnik, da ni padalo po dečku v kočarici ob lahkem pozbavanju na kankolah v babilnih neutrudljivih rokah. Babica Marova, ki je znana v Slovenskih goricah kot posebno poštvalna in že 20 let vestno in strokovno opravlja babilško službo na velikem slovenjgorijskem območju, pravi, da so na njenem območju že redki primeri porodov brez izkušene babice in vedno več poročni rod v bolnišnici. Ljudje so vedno bolj dovzetni za pravilno nego otrok in mame so se že prepirale, da je za njihove malčke zelo koristno, da jih zdravnica pregleduje od rojstva dalje in pomaga materi zagotoviti otrokov normalen razvoj. Tudi sestra Glazerjeva je potrdila, da so ljudje z območja KU Juršine vedno bolj zaupni in da jim je vedno lažje pomagati, ko rabijo pomoč. Zda je že lažje, ko imajo v Juršini stalnega

Obč. LO Ptuj daje nekaterim članom borcev priznanjnine ali podpore. To so predvsem takšni borci, ki jim je zaradi slabega socialnega položaja pomoč zares potrebna. Solanju borcev je posvetil Občinski odbor Zveze borcev veliko pozornost. Lani je bilo 32 članov v raznih šolah. V mestu je odziv dober, na podeželju pa precej slabši. Borci pa se v tovarnah in podjetjih tudi vključujejo v razne izobraževalne centre in se na ta način prekvalificirajo na odgovornejša delovna mesta, ki zahtevajo neko določeno znanje. Da se bo uredilo to vprašanje tudi na podeželju, mu bodo morali odbori krajevnih organizacij ZB posvetiti še večjo pozornost.

V Ptuj je ustanovljena pravna posvetovalnica, kjer dobi člani brezplačne nasvete in pravniške usluge, kar je za marsikoga velika pridobitev. Zelo važna je skrb za otroke padlih borcev, ki se šolajo. ZB je dolžna skrbeti zanje in to nalogo tudi uspešno opravlja.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Gozdarstvo v 1961

Prihodnje leto naj bi posekali 20,8 milijona kubikov lesa - Začetek intenzivne skrbi za gozdove - Več kot 11 milijard dinarjev za tehnične investicije v gozdarstvu

Kot predvidevajo, bomo v letu 1961 posekali 20,8 milijona kubikov lesa, kar je za 9 odst. več od letošnjega plana, proizvodnja lesnih izdelkov pa naj bi v istem času porasla za 21 odst. To sta osnovna elementa v programu razvoja gozdarstva za leto 1961. Program so izdelali v Zvezi kmetijsko gozdarskih zbornic Jugoslavije.

Ta program je del petletnega načrta za napredek gozdarstva. Predvidevajo, da bi le-ta bil nekakšno izhodišče za uvajanje intenzivnejših načinov gospodarjenja v tej panogi. Menijo, da bi prihodnje leto bilo začetek dvajsetletnega obdobja, v katerem bi zagotovili takšen obseg in sestavo mase industrijskega lesa ter hkrati porast potrebnih lesnih izdelkov, kot so ga doslej uresničili samo v najrazvitejših evropskih deželah. Danes je naša država na devetem mestu v proizvodnji industrijskega lesa, po potrebnosti pa na enem izmed zadnjih.

Da bi uresničili predvideni načrt, bodo sekali sorazmerno več iglavcev kot listavcev, medtem ko je sedanji odnos med tema dvema vrstama lesa v letu 1959 bil 25:75 odst.

V splošno družbenih gozdovih bodo povečali sečnje za 15 odst., medtem ko bo v zasebnih in zasebnih gozdovih ostala sečnja na ravni letošnjega leta.

Pripravljali si bodo prav tako, da bi spremenili sestavo proizvodnje gozdnega surovin. Tako bodo na primer povečali proizvodnjo hlodov za 20 odst., s tem da bi proizvodnjo hlodov iglavcev porasla za 44 odst., listavcev pa za 9 odst. Proizvodnja hlodov za turnir bi se povečala za 25 odst., celotnega lesa za 41 (iglavcev za 41, listavcev za 39 odst.), lesa za kurjalo za 60 odstikov.

Da bi izboljšali gozdove, predvidevajo, da bodo prihranili lete sečnje njegovih gozdov na površini 3,9 mil-

jona hektarov. Pripravili bi zemljišča za prihodnje pogodbe, za nego podmladka, oparili sanitarna sečnja in ostale zaščitne ukrepe itd.

Da bi uresničili vsa ta dela, bo potrebno skupaj 16,7 milijarde dinarjev. Od te vsote bi porabili za bistoška dela 5,6 milijarde, za tehnične investicije pa 11,1 milijarde dinarjev. V bistoška dela je vključeno tudi ustanavljanje plantaž na površini 15 tisoč ha, za kar bodo porabili 1,7 milijarde dinarjev.

Največ sredstev tehničnih investicij bodo porabili za komunikacije (7,5 milijarde dinarjev) v dolžini 1440 km, kar je za 250 km več kot prejšnja leta. Za 1961. leto predvidevajo tudi nakup opreme v vrednosti 2,3 milijarde dinarjev. Od tega bi 22 odst. odpadlo na avrore, 78 odst. pa na domače opremo.

Dosedanja raven mehanizacije v gozdarstvu je bila zelo nizka, pa bo celo ta vsota — čeprav na videz velika — komaj krila vse potrebe od po- gozdovalnja do zaščite gozdov. (Po Pres-servisu)

Več agilnega članstva

(Nadaljevanje z 1. strani)

goče mladino ob plesnih vajah tudi glasbeno vzgajata.

Za harmonikarsko solo je veliko zanimanje. Vanjo se je prijavilo nad 80 učencev, vendar vseh ni bilo mogoče sprejeti glede na omejeno število učnega kadra. Šola je reorganizirana, pouk pa bo po učnem načrtu in po strogo glasbenih metodah.

Pornemba je tudi esperantska sekcija s 40 članicami in člani, ki pa se žal nimajo priložnosti udeleževati na mednarodnih esperantskih kongresih, ker niti člani niti sekcija ne razpolaga s tozadevno potrebnimi denarnimi sredstvi. V prihodnje se bo še bolj razširila, saj ima možnosti pridobiti nove člane po šolah in podjetjih, tudi izven Ptuja in nadaljevati s tečaji in s poukom esperanta na šolah neglede na to, če jih ostane pri pouku le polovica ali četrtina od prvotno navdušenih.

Priznanje zaslužita še ženski in mešani pevski zbor. Ženskega vodi pevovodja Drago Hasi. Zbor dobro napreduje, vadi predvsem v zimskih mesecih in si bo v bo-

doče prizadeval pridobiti več mlajših pevk. Prireditelj je samostojen koncert in je tudi sodeloval na raznih proslavah ob državnih praznikih. Mešani pevski zbor na Bregu vodi zborovodja Franjo Petek. Tudi ta zbor je javnosti dobro znan po svojih uspešnih nastopih in lepem, dobro uglasenem petju.

*Lutkovna sekcija je dobro začela in bo imela vedno dovolj gledalcev med otroci. Potrebno ji je več sodelavcev zlasti iz vrste mladih učiteljsknic, ki bodo lahko z lutkovnim delom nadaljevale pozneje kot poklicne učiteljice. Mari Prosenkovi je uspelo sekcijo obdržati pri življenju kljub začetnim težavam, ki pa jih je znala premagati. Priznanje zasluži tudi redki sodelavec, ki so se trudili, da bi imeli otroci čimveč razvedrila.

V diskusiji so izrazili predstavniki DPD Svobodi Ptuj priznanje za dosedanje delo in uspehe, da pa so tudi nekaj pobud in sugestij za bodoče delo in lažje premagovanja materialnih težav.

Za predsednika upravnega odbora je bil ponovno izvoljen tovariš Jože Vrtnjak, za tajnika pa Franjo Zorčič. Za člane upravnega odbora so izvoljeni člani, ki so si že doslej mnogo prizadevali za uspešno delo tega društva.

Občinski odbor ZB NOV in njegovo delo

Organizacija ZB bo prihodnje leto praznovala 20. obletnico organiziranja vstaje. Ob tej priložnosti bodo nudili družinam prvoborcev posebna priznanja v obliki materialnih ali kakršnih koli drugih pomoči, ki naj bo priznanje za južansko in uspešno sodelovanje med NOV.

Letos bodo prejeli odlikovanja najzaslužnejši člani ZB, ki so s svojim delom dokazali, da si jih resnično zaslužijo. ZB bo kritično pregledala delo posameznih članov in odlikovala le najboljše.

Posebno pozornost bodo posvetili zdravstvenemu stanju borcev, ki so jim na razpolago številni zdravniški pregledi in zdravljenja. Obstaja posebna stalna zdravniška komisija, ki vodi stalno zdravniško kontrolo in skrbi za zdravstveno stanje borcev, ki je včasih zares pereča.

Zveza borcev rešuje tudi vprašanje zaposlitve svojih članov. Zaposleni borci so se na delovnih mestih zelo dobro obnesli. Težava je z zaposlevanjem borcev s podeželja zaradi prevelike oddaljenosti. V bodoče jih bodo poskušali zaposlovati na bližnjih kmetijskih posestvih in zadrugah.

Obč. LO Ptuj daje nekaterim članom borcev priznanjnine ali podpore. To so predvsem takšni borci, ki jim je zaradi slabega socialnega položaja pomoč zares potrebna.

Solanju borcev je posvetil Občinski odbor Zveze borcev veliko pozornost. Lani je bilo 32 članov v raznih šolah. V mestu je odziv dober, na podeželju pa precej slabši. Borci pa se v tovarnah in podjetjih tudi vključujejo v razne izobraževalne centre in se na ta način prekvalificirajo na odgovornejša delovna mesta, ki zahtevajo neko določeno znanje. Da se bo uredilo to vprašanje tudi na podeželju, mu bodo morali odbori krajevnih organizacij ZB posvetiti še večjo pozornost.

V Ptuj je ustanovljena pravna posvetovalnica, kjer dobi člani brezplačne nasvete in pravniške usluge, kar je za marsikoga velika pridobitev.

Zelo važna je skrb za otroke padlih borcev, ki se šolajo. ZB je dolžna skrbeti zanje in to nalogo tudi uspešno opravlja.

TRŽNE CENE

NA PTUJSKEM ŽIVILSKEM TRGU

V SREDO, 19. OKTOBRA 1960

POVRTNINA: krompir 15—20, čebula 50—60, česen 100—140, rdeča pesa 30, korenček 50—60, peteršilj 60—70, luščeni fižol 50, spinat 80—100, solata v gjavah 70, kisló zelje 50, zelje v glavah 20—30, cvetača 50—60, chrovt 30 do 40, solata endivija 40—50, koleraba 30, paprika 50—60, paradiznik 60, feferoni 100—120, rdeče zelje 30—40, zelena 60.

SADJE IN SADEŽI: jabolka 25 do 40, hruške 40—60, slivke 180, gobe 200—300, črta 200—220, grozdje 120, kostonj 30—40.

ZITARICE IN MLEVSKI IZDELKI: pšenica 30—35, koroza 30 do 35, prosa 60, koruzni zdrob 50.

MLEKO IN MLEČNI IZDELKI: mleko 38—40, smetana 200, sir 60 do 100, surcvo maslo 600.

PERUTNINA IN JAJCA: kokoši 500—700, piščanci 500—800, jajca 18—20.

Anton Tušak

V sredo, 19. oktobra 1960, popoldne je bil v Ptuj pogreb Antona Tušaka iz Ptuj, Trubarjeva 8, ki je nenadoma preminil.

Anton Tušak se je rodil 6. junija 1897, pri Veliki Nedelji pri Ptuj, kjer so mu tudi potegnili otroška leta. Kot 18-letnik je moral v prvo svetovno vojno ter je bil na raznih frontah. Pri vojaki se je seznanil z Majstrovimi borci in se jim je tudi takoj pridružil ter se je na njihovi strani boril za osvoboditev Maribora in Koroške.

Kot orožnik je v predprilski Jugoslaviji služboval v raznih krajih države. Bil je vedno na strani naprednih borcev in jim je tudi pomagal, kjer je le mogel. Zato ga tudi niso pustili dolgo v enem kraju, ampak so ga premeščali iz kraja v kraj.

Druga svetovna vojna ga je našla na službenem mestu v Podpreski na Notranjskem. Orožja in municije, ki sta bila na postaji, kjer je bil v službi ob vdoru okupatorja v naše kraje, Anton Tušak ni na poziv izročil okupatorskim oblastem, ampak ju je skrnil in izročil Sercejevemu odredu, s katerim je začel sodelovati. V njegovih družini so našli toplo zavetišče partizanski kurirji, ranjenci in patrolje na svojih pohodih. Sin Tonček jim je bil večkrat za vodika. Okupatorju je postal Anton Tušak sumljiv in nevaren, zato so ga že 9. julija 1942 odpeljali v zapore in ga obsodili na smrt. Po srečnem naključju in ob pomoči tovarišev je ostal pri življenju. Bil je v raznih taboriščih v Italiji, po kaptulaciji te pa je bil premeščen v taborišče Mauthausen, kjer je skupno z drugimi do smrti izmučeni rojaki čakali svobode.

Po osvoboditvi se je vrnil k svoji družini bolan, ne glede na to pa se je vključil v obnovo domovine in je v njej vztrajal do upokojitve. Organizacija ZBNOV je tudi kot upokojenec rad pomagal vse do dneva nenadne smrti. Družina Tušak je z njim zgubila dobrega družinskega člana, organizacija ZBNOV pa dobrega sodelavca.

Z veliko udeležbo na pogrebu, v venci in govori so mu društva in organizacije ter prijatelji in svojci izkazali poslednjo čast.

Iz naših mest in vasi

Tudi mladina v boju proti tuberkulozi

V letošnjem tednu borbe proti tuberkulozi so pisali šolarji po šolah naloge z naslovom »Kaj vem o tuberkulozi«. Tri najboljše naloge je občinska komisija za borbo proti tuberkulozi nagradila. Nagradjeni so bili: Golob Stanko, 5. a razred osnovne šole Hajdina, Letič Majda, 5. b razred I. osemletke (Tone Znidarič) Ptuj ter Pleteršek Jožef, 8. razred osnovne šole Lovrenc na Dravskem polju.

Nalogo Purga Ignaca, 8. razred osnovne šole »Franca Osojnika« v Ptuj, smo poslali Okrajnemu odboru Rdečega križa v Mariboru. Izbrala nagradjenec je bila zelo težka, ker smo prejeli dobre naloge še od naslednjih učencev: Meško Darinka, 6. razred osnovne šole Leskovec, Kamenšak Verica, 7. razred osnovne šole Majšperk, Lešnik Marija, 8. razred osnovne šole Desternik, Indić Stanislav, 8. razred osnovne šole Hajdina, Pesek Anica, 7. b razred osnovne šole Hajdina, Vajda Ivenka, 6. b razred osnovne šole Markovci.

Kidričevo bo proslavljalo 10-letnico delavskega upravljanja in proizvodnje

Na dan 20. novembra 1960, bo v Kidričevem proslava 10-letnice delavskega upravljanja in 60-letnice proizvodnje. V soboto zvečer, 19. novembra 1960, bo v dvorani kulturnega doma prireditve, v nedeljo, 20. novembra, pa pred tovarno zborovanje delavcev in nameščenec, ki se ga bo udeležilo več predstavnikov iz Ljubljane, Maribora in Ptuja.

Pripravljalni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za izvedbo programa prireditve, je imel v ponedeljek, 17. oktobra t. l., prvo sejo v zvezi s programom in njegovo izvedbo ter zadolžilo posameznih članov odbora z določeno skrbjo.

Starši so podprli nabiralno akcijo

Šolska mladina v Dornavi je preteklo nedeljo, 16. oktobra, skupno s predstavniki množičnih organizacij izvedla nabiralno akcijo jesenskih pridelkov za šolsko kuhinjo.

Akcija je našla pri prebivalstvu pa vseh šol okoliša Dornava veliko razumevanje, saj so dali 2600 kg krompirja, 40 kg zelja, 20 kg fižola, 30 kg pšenice, 80 kg jabolk in nekaj čebule.

Šolska mlečna kuhinja je nabavila tudi prašička, ki ga bo krmlila z ostanke in odpadke iz kuhinje.

Mladi zadružniki pa pridno obdelujejo šolski vrt, ter so izvedli jesensko setev, ki bo dala v zgodnji pomladi zelenjavo šolski mlečni kuhinji. Šolska mladina se vsem darovalcem zahvaljuje za prispevek, saj bo sedaj lahko jedilnik v ŠMK bolj pester in izdaten.

Voda Zlatko, 3. a razred I. osemletke Ptuj, ter Hribar Marija, 8. b razred I. osemletke Ptuj.

Iz poslanih nalog je razvidno, da je naša šolska mladina dobro poučena o tuberkulozi, kar je vsekakor v veliki meri zasluga po-

Hajdina

V tednu otroka za otroke

V težnji, da se za Teden otroka združijo svoje sile vse naše vaške družbene organizacije, so se sestali njihovi zastopniki k skupni seji šolskega odbora, DPM in PSS. Vodilo nas je geslo: Storimo vse, kar je v danih prilikah mogoče, da izboljšamo in pospešimo telesno in duhovno rast naše mladine!

Ta skrb se ni osredotočila le na Teden otroka, ampak so skrbni hajdinski starši na pobudo predsednika DPM tov. Jakominja z velikim razumevanjem potreb in koristi šolskih otrok že pred meseci darovali lepo vsoto (41.250 din) in tako omogočili ozvočitev vseh razredov, dočim je DPM iz svojih lastnih sredstev nabavilo šoli radijski sprejemnik.

Prvi roditeljski sestanek, ki je bil namenoma sklican v Teden otroka, so starši obiskali v razveseljivem številu. V skrbi, da bi se seznanili s sodobnimi vzgojnimi prijemi, so sklenili, da se bodo v

Stanovalci so zelo zadovoljni

Pri srednjem vходу 40-stanovanjskega štirinadstropnega bloka Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo, doslej največje in sodobno zgrajene, okusno urejene stanovanjske zgradbe v Ptuj, je pritrjena marmorna plošča s sledečim napisom: »Investitor Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo 1960. Izvajalec Gradbeno podjetje »Drava« Ptuj.»

Družine, ki so dobile stanovanja v tej novi zgradbi so čutili sedaj, kot da so na novo zaživele. Prostorno stanovanje, praktična oprema, mirno okolje, bogastvo svetlobe, zmerne najemnine in ostalo so prednosti, ki so jih v prejšnjih stanovanjih, zlasti tisti, ki so stanovali v tesnih prostorih, močno pogrešali.

147 spričeval o higijenskem izpitu

Pri Okrajnem higijenskem zavodu v Mariboru je obiskovalo v letošnjem poletju tečaje higijenskega minimuma iz ptujске občine 147 oseb iz živilske stroke. Pred kratkim so sprejeli spričevala o opravljenem izpitu po tečaju. Spričevala jim je izstavilo Tajništvo za zdravstvo in socialno varstvo OLO Maribor.

Krvavi oktober 1941 v Šumadiji

(Spomini)

lahko vrnilo na svoje domove. Kdor ne bi imel potrjene osebne izkaznice in ga bo zalotila nemška patrolja, da bo ustreljen. Tako so se vsi zbrali na koncu vasi ob mostu. Zene so prinesle možem po navadi sir, kajmak, meso, kruh, žganje in vino ter to ponudile tudi patroljam. Vsi so južinali, vaščani pa niso vedeli za namene, ki so jih imeli z njimi Nemci. Ko so tudi Nemci pojedli, je poklical komendant k sebi župana, enega odbornika in enega duhovnika ter jih postavil na določen kraj, v tem trenutku pa so zaropotala brzostrelke. Vaščani, ki so sedeli na obeh bregovih potoka, so padali vanj ter ga skoraj zajeli s svojimi telesi. Vsekakor je tekla voda dalje popolnoma krvava. Na morišču je obležalo 184 vaščanov.

Ne da bi se še kaj obotavljali, so odšli Nemci v gosjem redu proti vasi Mečkovec. Če so koga na svoji poti srečali, so ga ustrelili. Prebivalce te vasi so spradili na vaško pokopališče in jih vse skupaj postrelili. Med okrog

žrtvovanih prosvetnih delavcev, ki pomagajo organizaciji Rdečega križa pri zdravstvenem prosvetljevanju učencev.

Občinska komisija za borbo proti tuberkulozi

Vida Lipovšek

zimskega časa udeleževali »Roditeljskih pomenkov«, ki jih bo štirinajstrednjo prirejela Delavska univerza.

Svojo pripravljenost, zagotoviti šolski kuhinji kar najboljše funkcioniranje tudi v tekočem šolskem letu, so Hajdinci potrdili tudi ob letošnji zbiralni akciji krompirja. Zbirka, ki je tako pomembno zaključila letošnji Teden otroka, je v vseh vaseh našega šolskega okoliša zelo dobro uspela.

V nedeljo dopoldne je zrasel v šolski kleti mogočen kup krompirja (okrog 8.000 kg), ki je dovolj zgoren dokaz, da naši starši storijo za otroke vse, kar je v njihovi moči. Vsem darovalcem priskrba hvala.

Posebej pa se še zahvaljujemo požrtvovalnim voznikom, ki so brezplačno dovažali krompir: tov. Dobniku iz Sp. Hajdine, tov. Stopinšku iz Zg. Hajdine, tov. Krosu iz Slovenje vasi, tov. Vogrinu iz Hajdoš, tov. Terbulcu iz Skorbe, odborniku ŠO tov. Pavcu, ki je pripeljal iz Gereče vasi zvrhano krplo.

Prav posebno pa si zaslužijo pohvalo starši in zbiratelji krompirja, iz vasi, ki niso vključene v naš šolski okoliš in prihaja iz teh vasi v hajdinsko šolo le nekaj otrok v višje razrede. To so tov. Klasinc iz Zlatolice, tov. Drobnič iz Dražene, tov. Sredinšek iz Kungote in tov. Kirbiš iz Prepolj.

Končno pa velja pohvala tudi vsem onim pionirjem in pionirkam, ki so pri krompirjevi akciji tako pridno sodelovali. Teden otroka v Hajdini ni minil nekoristno.

Na dan stehajo do sto vozil

Pri komunalni tehnični pri železniški tovarni postaji v Ptuj je sedaj visok dnevni promet. Po izjavi tehničarja Leopolda Hrustla pride na dan na tehniko do 100 polnih ali praznih vozil vseh oblik in kapacitet, vprežnih in motornih. Sedaj je odkup sadja, krompirja in zelja. Precej prometa odpade na prevoz premoga, ki ga prispe na dan več vagonov, zlasti ob sobotah in jih je treba še isti dan izprazniti. Prejšnjo soboto je bilo že do 10. ure 42 voz na tehniko. So pa zopet dnevi, ko tehnična in »tehničar« nimata mnogo opravka.

Postaja za tranzitno krvi Ptuj Rdeči križ Ptuj

Sindikalni koledar

V soboto, 22. oktobra 1960, bo polletna konferenca sindikalne podružnice Trgovskega podjetja »Panonija« Ptuj, ki se je bo udeležila članica plenuma Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Zora Ilvarjeva.

V soboto, 22. oktobra 1960, ob 9. uri dopoldne bo redni letni občni zbor sindikalne podružnice sindikalne prosvetnih in znanstvenih delavcev Osnovnih šol: Majšperk, Stoperice, Naraplje in Ptujška gora. Občni zbor bo v Majšperku v osnovni šoli in se ga bo udeležil član plenuma Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Maksimiljan Serdinšek.

V soboto, 22. oktobra 1960, ob 14. uri bo na osnovni šoli v Kidričevem redni letni občni zbor sindikalne podružnice prosvetnih delavcev osnovnih šol Hajdine in Kidričevo. Občnega zbora se bo udeležil član CS ZSJ in predsednik Občinskega sind. sveta Ptuj Jože Segula.

V torek, 25. oktobra 1960, ob 15. uri bo na osnovni šoli v Cirkulanh redni letni občni zbor sind. podr. prosvetnih delavcev osnovne šole Cirkulane. Občnega zbora se bosta udeležila član predstava Občinskega sindikalnega sveta Ptuj tovariš Lojze Kirbiš in članica Republiškega odbora sindikalnih podružnic.

NOVI DAROVALCI KRVI

Dne 6. oktobra so darovali kri darovalci krvi iz Leskovca. Vsem darovalcem iskrena hvala.

Kri so darovali: Bedrač Minka, Turk Julijana, Žula Ana, Baniček Marja, Oršič Stefan, Kmetec Anja. — Ker je bil odziv iz Leskovca slab, so se v sili odzvali še naslednji klicani darovalci krvi, ki se jim zahvaljujemo. Ti so: Ljubec Katarina, Grabar Marija in Zelenko Franc — iz okolice Ptuja.

Dne 11. oktobra so se odzvali darovalci krvi iz Dornave. Vsem darovalcem kakor tudi organizatorji Marini Faniki lepa hvala.

Kri so darovali: Peteršič Ivanica, Sok Rozalija, Horvat Stanko, Peteršič Anton, Cigula Jožef, Semenič Antonja, Sever Roza, Vihar Neža, Rajh Amalija in Pobojšaj Rudi.

Dne 13. oktobra je osnovna organizacija RK Ptuj predvsem po zaslugi uvidnih podjetij organizirala številni cvetov krvi. Vsem darovalcem krvi, organizatorjem in vodstvom podjetij: Delta, Perutina, Vozovne delavnice Ptuj, Pošta Ptuj, Panonija Ptuj in Ptujski tiskarni se najlepše zahvaljujemo v imenu bolnikov.

Darovalci krvi so bili: Svenšek Ljudmila, Petek Frančka, Družovič Rozika, Levanič Anica, Zupanc Anca, Plešček Marjeta, Vidovič Marija, Petek Marija, Antošč Liličica, Kekec Marija, Mursič Neža, Čeh Marija, Hlupič Matilda, Koštič Terezija, Čebek Angela, Jurgec Marija, Ljubec Marija, Kramberger Katica, Kramberger Franc, Korošec Martin, Fridl Marija, Čeh Liza, Demjan Helena, Horvat Marija, Ferk Marija, Raj Ana, Svenšek Ana, Štrulc Marija, Zuran Frida, Leben Franc, Meglič Marija, Šlak Katarina, Mesarič Franc, Riharič Alojz, Širec Rozalija, Bratuša Alojz, Dornik Jakob, Arnuš Srečko, Keš Franc, Rakuš Janez, Kajzerberger Franc, Brunčič Maks, Tomazič Vilko in Zuran Maks.

Postaja za tranzitno krvi Ptuj Rdeči križ Ptuj

dikata prosvetnih in znanstvenih delavcev Kristina Sepec.

V torek, 25. oktobra 1960, ob 18. uri bo v Otroškem vrtu Ptuj redni letni občni zbor sindikalne podružnice Vzgojnih ustanov Ptuj. Občnega zbora se bo udeležil član predsedstva Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Viktor Prelog.

V sredo, 26. oktobra 1960, ob 14.30 uri bo na osnovni šoli Videm pri Ptuj redni letni občni zbor sindikalne podružnice prosvetnih delavcev osnovnih šol Videm pri Ptuj in Leskovec. Občnega zbora se bo udeležil član Republiškega sveta ZSJ za Slovenijo in član predsedstva Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Jože Krizancič.

V četrtek, 27. oktobra 1960, ob 16. uri bo na osnovni šoli v Juršincih redni letni občni zbor sindikalne podružnice prosvetnih delavcev osnovnih šol Juršinci in Polensak. Občnega zbora se bo udeležil član predsedstva Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Tone Potočnik.

V prihodnjem tednu se bodo pričele prostovoljne delovne akcije sindikalnih podružnic z območja mesta Ptuja na Ljutomerški cesti. Podrobnejši načrt prostovoljnega dela za posamezne sindikalne podružnice bo določen na sestanku s predsedniki sindikalnih podružnic.

V preteklih dneh so izvedle polletne konference naslednje sindikalne podružnice: Gostinci Ptuj, Železniška postaja Ptuj, Kmetijska zadruga »Jože Lacko« Ptuj, Komunalna ustanova Ptuj in Trgovsko podjetje »Slovenske gorice« Ptuj.

Iz Programa in zapiskov ObSS Ptuj

ROJSTVA, POROKE IN SMRTI na matičnem področju Ptuj

ROJSTVA

Rodile so: Alojzija Marinič, Dolena 40 — Stanislava; Jelka Veček, Krapina — Branika; Milena Super, Dravinjska vrh 12 — Ivana; Roza Fajfar, Budiščak 38 — Martina; Angela Paveo, Gerečja vas 49 — Milana; Vida Žunčević, Prepolje 7 — Martina; Franciška Repič, Kidričevo — Darina; Emilija Majcenovič, Prerad 11 — dečka; Angela Kumer, Paradiž 85 — Stanka; Amalija Pernek, Sedlašek 100 — Darka; Marta Bamfič, Vinica — Marjana; Marija Zuran, Formin 64 — Franca;

POROKE

Poročili so se: Franc Zmauc, Ptuj, Lackova 6 — Ljudmila Repič, Mestni vrh 67.

SMRTI

Umrli je: Terezija Ivanuš, Borovci 38, roj. 1899, umrla 13. oktobra 1960.

Sredi oktobra 1941 je poslal glavni poveljnik nemških armad evropskega jugovzhoda v Beogradu pod vodstvom majorja Königa v Šumadijo kazensko ekspedicijo, ki bi naj kaznovala srbske patriote, ker so pomagali svoji narodni vojski v njenem boju proti nemškim okupatorjem.

Kolona je najprej požgala in uničila mačvansko vas Skelo, prebivalce pa postrelila. Nato se je napotila proti Kraljevu. V tem mestu je zbrala nad 5600 ljudi iz mesta in okolice ter jih vse postrelila. Ker z racijami ni mogla zbrati toliko ljudi, kolikor jih je nameravala zbrati, so patrolje obkolile vlah, ki je privozil na postajo, ter izgnale vse moške potnike z železničarji vred ter jih v dveh pripravljelih jamah postrelila. Da bi svojo zverinsko dejanje nekako zakrili, so Nemci čez grobove vozili s tanki.

Iz Kraljeva se je kolona usmerila v Kragujevac. Med meščani in okoličani je bila poverljiva. V tem času mi je bila poverljiva naloga, ugotoviti na ulici število in oborožitev enote, ki je ta dan pokapala svoje mrtve, ki so padli v spopadu s partizani med Kragujevcem in Gornjim Milanovcem. Našel sem okrog 1200 vojakov in 57 mitraljezov, ki so šli za 48 krstami skozi Kragujevac na vojaško pokopališče v Šumariči.

18. oktobra pozno popoldne so

trulje, vendar sva se jim vsakičkrat izognila. Zavila sva v bife najine znanke Slovenke, ki naju je skrila v kuhinji za vrati. Patrolja Nemcev je vprašala po moških v hiši, vendar je znanaka postrelja Nemcem s pelinkovcem ter jih odpravila. Naslednja patrolja ni hotela pelinkovca, vendar ji je še verjela, da nima moških v hiši. Znanaka nama je prestrašena odgovorila gostoljubnost, zato sva se napotila proti borzi, kjer so se prijavljali na delo v Nemčiji. Pred oken- cem se izmuzneva nazaj v vrsto in to traja nekaj časa. Prva in druga patrolja naju pustita, tretja pa naju z vsemi ostalimi odžene na cesto proti kasarni 3. artiljerijskega polka. Pred vhod v kasarno se je pripeljal mimo major König, ki nas je prešel iz avtomobila. To mi je bilo zelo sumljivo, vendar nisem verjel, da bi se kaj takega, kar nas je čakalo, moglo zgoditi. Pred vrati kasarne so bili postavljeni zaboji: vanje smo morali zmetati vse svoje predmete: v prvega osebne dokumente, v drugega nože, v tretjega denarnice itd. Ko so nas pripeljali v barako, smo v njej že našli nekaj Slovencev. Pozneje so pripeljali vanjo diake in profesorje z gimnazije in z meščanske šole. Baraka se je proti večeru tako napolnila, da ni bilo mogoče sedeti na betonska tla. V tem času so prihajali Nemci in poimenično klicali posamezne zapornike.

Nekateri med temi so bili pri njih dobro, drugi pa slabo zapisani. Bili so takšni, ki se niso hoteli oglasiti na klicanje, ostali so med nami in odšli naslednji dan skupaj z vsemi ostalimi v smrt. Jaz nisem poznal ne prvih niti drugih. Med sozoporniki sem le slišal pripombe: »Ta je komunist«, »ta je rjezovec« (JRZ). Bil je med nami človek, ki so ga klicali, pa je ostal, ker je bil klican tudi neki komunist, pa se ni oglašil. Naslednji dan so oba skupaj z vsemi drugimi ustrelili.

Ko so se prižgale luči, je prišel major König in nam po tolmacu sporočil: Pogasite luči, če boste kričali v baraki ali če bi nastal kakšen nered, je vojakom, ki vas stražijo, ukazano, da takoj streljajo na vas in zmečejo bombe v barako. Okrog vas je 60 mitraljezov.

Ko se je zjutraj začelo daniti, smo skozi špranje barake opazili, da so pripeljali tovrstnjak ljudi na prostor pred barakami. Ljudi so iztovorili in jih imeli pod stražo. Nato se je pripeljal major König ter straži nekaj ukazal. Te ljudi, med njimi je bila neka ženska (dijaki so začeli govoriti: »Eto, naša profesorica Desi in njen brat inženir«), so gnali mimo naše barake v bližnji potok. Sredi poti v vrtinariji je nenadna salva podrla vse. Malo za tem se odpro vrata naše barake in pače povele: di- (Nadaljevanje na 4. strani)

Delavska univerza Ptuj

Poljudno znanstveni sektor - šola za starše

V začetku novembra začne redno delovati poleg drugih sektorjev Delavske univerze tudi poljudno znanstveni sektor, ki je že imel eno predavanje, in sicer o Alžiriji.

Težnja tega sektorja bo letos na šoli za starše in na šoli za življenje. Šola za starše bo imela dva tečaja, in sicer začetnega in nadaljevalnega. V začetnega se lahko vključijo starši in bodoči starši, v nadaljevalnega pa oni, ki so v lanske sezoni obiskovali začetni tečaj.

Predavanja bodo zajela pedagoške in zdravstvene teme. Z njimi se bodo lahko ukvarjali vsi starši - matere in očetje -, ki imajo svoje otroke radi in bi jim zaradi tega hoteli skrbeti najdragocenejšo dediščino - dobro vzgojo.

Šola za življenje je namenjena zlasti polnoletni mladini in jo bo

naučiti, kako naj živi, da bo telesno in duševno zdrava ter takšno koristila sebi in družbi.

Starši in mladina, dobro vzgojenemu človeku so vse poti v življenje odprte! Lepo vzgojen in izobražen človek se je sposoben kovati lastno srečo, je koristen družbi, ki jo v socialističnem redu vodi in upravlja njeno gospodarstvo, dviga prosveto in kulturo ter tako pripravlja lepše dni našim bodočim rodovom.

Vpisovanje traja do konca oktobra tega leta. Javite se v pisarni Delavske univerze na Trgu mladinskih delovnih brigad nad trgovino Nama v I. nadstropju vsak dan dopoldne. Lahko pa se prijavite tudi pri upravitelji I. osnovne šole (Toneta Žnidarčiča) v Mladiki. Pri vpisu navedite ime in priimek, točen kraj, bivališča in v kateri tečaj se želite vpisati.

TERENSKA SLUŽBA ZDRAVNIKOV

Hišne obiske vršijo zdravniki zdravstvenega doma Ptuj po sledečem razporedu:

21. 10. dr. Nada Pavličev;
22. 10. dr. Slobodan Zakula;
23. 10. dr. Slobodan Zakula;
24. 10. dr. Nada Pavličev;
25. 10. dr. Emil Blagovič;
26. 10. dr. Franc Rakuš;
27. 10. dr. Ladislav Prc.

Hišne obiske na področju zdravstvene postaje Juršinci narekuje osebnost pri ZP Juršinci po možnosti v dopoldanskih urah, v nujnih primerih tudi telefonično na pošto. Zdravnik ZP Juršinci bo vršil obiske na domu na področju KU Juršinci, KU Polenšk in KU Vitomarci ter bližnje okolice v popoldanskih urah.

Zdravstvena postaja v Juršincih posluje vsak ponedeljek od 14. do 19. ure, druge dneve pa od 8. do 13. ure.

Zdravstvena postaja Podlehnik posluje vsak ponedeljek, sredo in petek od 14. ure dalje.

Otroške posvetovalnice: 21. 10. v Ptuj od 14. ure dalje; 22. 10. v Polenšk; 26. 10. v Dornavi; 27. 10. v Vtomarcih in Trnovski vasi od 13.30 dalje.

Vse informacije in naročila hišnih obiskov sprejema dežurni center zdravstvenega doma Ptuj, telefon št. 80.

Hišne obiske naročate v dopoldanskih urah. Porne naročeni hišni obisk se bodo izvršili samo v nujnih primerih.

Protituberkulozni dispanzer Zdravstvenega doma Ptuj posluje do nadaljnjega razen torka od 7. do 13. ure, Rentgenski pregledi pljuč bolnih na TBC in zdravljenje se vrši ob torkih od 13. do 18. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure. Ob sredah so rentgenski pregledi pljuč za vse ostale osebe.

Specialistične ambulante poslujejo:

Internistična dnevno razen srede in sobote od 12. do 14. ure; Očesna specialistična ambulanta ob torkih od 17.30 dalje; ob sredah in sobotah od 13. ure dalje;

Specialistična ambulanta za ušesa, nos in grlo ob sredah in sobotah od 13. ure dalje;

Nevrološka specialistična ambulanta ob ponedeljkih od 13. ure dalje;

Dermatovenerološka ambulanta ob torkih in sobotah od 13.30 do 16. ure;

Rentgenski pregledi želodca so ob ponedeljkih in četrtnih od 7. do 12. ure.

UPRAVA ZD PTUJ

HUMOR

NA POSTAJI

Zeno in otroke, ki so se vrnili s počitnic, je počakal na železniški postaji. Zena je rekla:

»Zdi se mi, da nisi posebej navdušen, ko smo se vrnili. Pogled tistega moža tam, kako poljublja svoje in kako srečen je videti!«

»Tisti vlak bo vsak trenutek odpeljal...«

rojstne kraje. Tudi meni je zelo pri srcu rojstna vasica.

6. r. Osnovne šole Majšperk
Planinc Ida

Danes praznik je za našo vas

(Ob odprtju novega gasilskega doma v Gajevcih)

Danes praznik je za našo vas, saj doživljamo vsako veselje, ko svoj dom le dogradimo in danes ga slovesno otvorimo. Za dom smo vneto dolgo se berili, ker med seboj vaščani niso složni.

Prepirali so se, kje dom naj se postavi, da bi bil vsem v legi pravi.

Želeli mnogi so, naj stoji na mestu, ki je bilo do gradbenega prišlo je do sprave,

naj dom stoji na mestu zgradbe stare.

Ko so možje takole odločili, udarniško smo k delu pristopili.

Navozili smo gramoz, zbrali les in pripomočja nam je cela ves.

Da bi za zgradbo penazov dobili, smo v kuluk ceste navozili.

Nabrali smo krompirja, nekaj pa penaz,

bila je tudi tu in tam čebula vmes.

In bilo je potrebno mnogo potrpljenja.

Bile res so razne zgage, k nam delale so bele glave.

No zdaj za nami vse so te težave in veselimo naše se proslave!

Pa hvala vsem, ki ste pripomogli nam

gasilcem staviti ta hram!

A mi smo v sil dan in noč pripravljeni vam: Na pomoč!

Pignar Marija

Tovariško srečanje učiteljev v Ptuj

V soboto, 15. oktobra 1960, zvečer so se v gostini Zupančič zbrali absolventi učiteljskega tečaja, ki je bil leta 1945 v Ptuj. Na tovariško srečanje so prišli tudi: upravitelj tečaja Vlado Dornai, profesorji Uršič, Svare in Jože

Gregorc ter učiteljci Julka Kancercerja in Marja Vindišmanova. V prijetnem razpoloženju so se pomirili o vseh doživetjih po tečaju v Ptuj in o uspehih, ki so jih še pozneje dosegli v službi in pri nadaljnjem študiju.

Gostovanje gledališča iz Pule

Danes, v petek, 21. oktobra 1960, bo v Ptuj v gledališču gostovalo Istrsko narodno gledališče iz Pule z dvema komedijama, in sicer ob 13. uri s komedijo Petra Petroviča-Pecije »Pljusaka«, ob 20. uri pa s komedijo Draga Gervaisa »Karlina Reška«.

Vstopnice so v prodaj v info-

Skrb za otroke v Slov. goricah

(Nadaljevanje)

zdravstva in je marsikomu že prihranjena pot v Ptuj ali pa zdravniku iz Pule na teren.

Tokrat je bilo v Juršincih pregledanih 20 otrok, dečkov in deklic, večinoma močnih in zdravih, ker jih matere negujejo po zdravniških nasvetih. Tudi tokratno posvetovanje je bilo uspešno. To je potrdila tudi medic. sestra Jožica, ki je vsaki mamici potrpežljivo in prijazno pojasnila po pregledu vse, kar je naročila zdrav-

nic. Otroci se je med tehtanjem niso niti bali. Na koncu, ko je bilo zopet vse pospravljeno, je zdravnica dr. Neudauerjeva še dejala: »Ste videli, mamice so prišle. Otroci napredujejo in sčasoma bodo redke mamice, ki bodo svoje otroke obravnavale brez zdravniške kontrole, če je vse, kar storijo dobro in prav. S splošnim razvojem napreduje tudi skrb za otroke. Tudi otrokom iz Slovenskih goric velja vsa druž-

bena skrb, da se bodo lepo razvijali in da bodo svojemu staršem v veselje in ponos!«

V. J.

Delavske igre

Komisija pri občinskem sindikalnem svetu je pred dnevi pre-

gledala vse prijave za športno udeleževanje sindikalnih aktivov in je sklenila najprej uvesti tekmovalno v nogometu. Po prepozicijah je razvidno, da bo tekmovalanje v dveh delih, in sicer v jesenskem in spomladanskem. Zmagovalec tekmovalja bo prejel lep prehodni pokal ter se bo pisal: v nadaljnja tekmovalja. Ugotovljeno je bilo, da se je prijavilo za liga sistem v nogometu šest sindikalnih podružnic, in sicer: sindikalni aktiv Pekarne in mini v Ptuj, sindikalni kolektiv tovarne Avtoopreme, sindikalni aktiv Panonije, sindikalni aktiv Gozdarske posovne zveze, sindikalni aktiv Tovarne gnilice in aluminija ter aktiv tiskarne Ptuj. Že v prvem kolu bodo zanimiva srečanja. V prvem kolu bodo naslednja srečanja: Kidričevo : gozdarji, peki : tiskarna, Panonija : TAP.

Drugo kolo: TAP : Kidričevo, peki : Panonija, gozdarji : tiskarna.

Tretje kolo: TAP : gozdarji, Panonija : tiskarna, peki : Kidričevo.

Četrto kolo: peki : TAP, gozdarji : Panonija, Kidričevo : tiskarna.

Peto kolo: peki : gozdarji, TAP : tiskarna, Kidričevo : Panonija.

Vse tekme bodo ob sredah ob 16. uri na stadionu Drave ter ob sobotah ob 14.30 in druga tekma ob 16. uri.

VOLK IN ŠAKAL

Nekega dne je volk našel šakalov brlog prazen. »Prišel bo šakal, pa ga bom ujel,« je dejal in se vtihtapil v brlog. Ko se je šakal vrnil, je opazil pred vhom dom v brlog poleg svoje sledi še tujo.

Mislil si je šakal: Morda je potrebna previdnost, preden vstopim. Zato je zaklical pred vrati: »O, sobica, ti ljubljani kraj, pozdravi me, ko sem se spet vrnil k tebi.« Iz brloga seveda ni bilo odgovora. Šakal je zneumljen nadaljeval:

»O, hišica moja! Vedno sva se pogovarjala in kadar sem te pri vratih poklical, ne rečeš nič. Če mi ne odgovoriš, da si zdrava, mi ne preostane drugega, kot da te zapustim in si najdem drugo bivališče!«

Volk v brlogu si je mislil: Najbrž je navada v tem kraju, da je treba odgovoriti na gošpodarjev klic.

Če sedaj molčim, bo šakal morda odšel, jaz pa se bom zaman trudil, da ga ujamem. Zato je na glas odgovoril:

»Kar dobro mi gre.«

Ko je šakal zaslišal volkov glas, je takoj vedel, kakšnega gosta ima v hiši. Stelkel je po pastirja, ki je v bližini pasel ovce. Pastir je rad šel s njim, saj mu je volk izrgal že več ovac iz njegove črede. Z velikim kamnom je zadeli vhod v brlog in volk je bil ujet. Nesrečni volk je zaradi lakote in žeje čez nekaj časa žalostno poginil. Tako je volka samega doletelo to, kar je bil namenil šakalu.

6700 jezikov

Na svetu poznamo okoli 6700 različnih jezikov. Od teh jih je strokovno proučenih le okoli 2700.

2000 let staro mesto

Pariz je star 2000 let. Ime je dobil po galskem plemenu Parizji. Danes imamo v svetu 28 mest z imenom Pariz.

Krvavi oktober 1941 v Sumadiji

(Nadaljevanje)

jaki, profesorji in učitelji, ven! Ker sem bil v tem trenutku ob zadnjih stenah barake, se je ta skoraj izpraznila. Vsi, ki smo le mogli, smo gledali skozi špranje za temi, ki so jih odgnali proti Sumari. Cez nekaj časa slišimo salve in med dijaki, ki so še ostali v baraki, kliče: »Tovariši, naše streljajo!«

Stirje Sloveni: neki profesor, moja tovariša Rup in Tršar in jaz se opogumimo in se postavimo pred vrata, medtem ko so vsi ostali tičali v kotu barake ter se držali skupaj. Nemci z bajoneti izženejo zapornike, nato pa je nastalo izbiranje: ker so popreje pobili vse dijake, preostali prizanesajo. Major König je stal pred nami, za njegovim hrbtom pa so najprej postavili vse dijake, nato je moj znanec profesor tudi odšel tja.

Ostala tovariša sta se izkazala z nemškimi dokumenti kot odpuščen vojni ujetnik, jaz pa sem se obrnil na poleg stoječega Itočevca majorja Marisava Petroviča, da bi me rešil. Odgovoril mi je, češ, če streljamo Srbe, zakaj ne bi tudi Slovencev? Nemec-tolmač se je nekaj vmešal v naš pogovor in se z njim nekaj sprl. Končno so tudi mene izločili. Kolona je krenila na morišče.

Streljanje je trajalo od jutra do okrog treh popoldne. Med ustreljenimi je bil tudi Ptujčan podporočnik Velkavrh, ki je baje klical Jugoslaviji in poginul Nemcev. V neki skupini na smrt obsojenih je neki mladinec vrgel na mitraljeza usnjen piščal ter ga z mitraljezom vred podrl. Bliznj ujetniki so se razbežali, med njimi tudi on sam. Res se jih je nekaj rešilo. Nemci so se ob tej priliki zmedli ter začeli vse vprek streljati, da so bili tudi trije njihovi vojski mrtvi. Kolona za kolono je šla v smrt, v enem dnevu nad 7000 ljudi. Njihova trupla so ebležala v Erdonlijskem potoku od Kasarne do Sumarice. Bliznji Sušički potok je bil prav tako poln trupel.

21. oktobra 1941 v Kragujevcu ni bilo hiše, iz katere Nemci ne bi izgnali in pobili po 4 in več ljudi.

V večini stare kragujevačke gimnazije je vzdignjena plošča z napisom:

»Bilo je to u nekoj zemlji seljaka na brdovitom Balkanu... Umrla je mučeničkom smrću četa djaka u jednom danu.«

Iz ove škole nemački okupatori izvli su i streljali 21. oktobra 1941 godine, 300 učenika, vernih sinova naše domovine, koji su zajedno sa svojim profesorima pevajući išli u smrt, prkosili neprijatelju, klicali slobodu in pokazali budućim pokoljenjima, kako treba voleti svoj narod i svoju otadžbinu.

Zgodovina je učiteljica narodov: tri leta pozneje, 21. oktobra 1944, so po ulicah Kragujevca letela trupla Nemcev in njihovih hlapcev, ki jih je potolkla NOV, ko je dokončno osvobodila našo domovino.

Štefan Vrtič

Azijsko-afriški študentje v Ptuj

V soboto, 15. oktobra t. l., si je 32 študentov iz azijsko-afriških držav na 4-dnevno potovanje po Sloveniji ogledalo tudi znanstveni sektor Delavske univerze. V Ptuj so prispeli že v petek, 14. oktobra t. l., popoldne. Zvečer je prišel v dvorano gostilne »Pri pošti« v Ptuj tajnik Občinskega ljudskega odbora tov. Ivo Rau, ki jim je izročil albume Ptuja, ki jih je založilo Turistično in oglepvalno društvo Ptuj, ter jim je želel, da bi po končanem študiju in po vrnitvi v svojo domovino tolačili svojemu ljudstvu simpatije našega ljudstva do narodov, ki se borijo za vsestranski napredek v svoji osvobodni zemlji.

V soboto zjutraj, 15. t. m., so si po zajtrku »Pri pošti« ogledali muzej, potem pa so po ogledu Kidričevega odpotovali z avtobusom »Kompas« čez Rogaško Slatino nazaj proti Ljubljani. Pred prispetjem v Ptuj so obiskali Celje, Velenje, Šoštanj in Maribor.

Zanimivo je bilo poslušati študente iz azijsko-afriških dežel, ki so slovensko govorili. Tokom 1 leta ali 6 mesecev so se priljubeno dobro privadili slovenščine. To je poučno zlasti za tiste, ki so tukaj že desetletja in trdijo, da se niso mogli privaditi slovenščine niti kterelega od ostalih jezikov narodov Jugoslavije.

Časnikar Ogrin je predaval o Kongu

V ponedeljek, 17. oktobra t. l., zvečer ob 19.30 je bilo v Ptuj v Titovem domu drugo znanstveno predavanje delavske univerze. Tokrat je predaval o Kongu in borbah ljudstva te afriške dežele, da bi se rešila belgijske nadoblasti in kolonialnih spon.

Časnikar »Delav« Miran Ogrin iz Ljubljane. Za predavanja o dogodkih v Aziji in Afriki je veliko zanimanje med mladino in odraslimi iz Ptuja in okolice.

Moj rojstni kraj

Moj rojstni kraj so Sestrže. To je majhna, a zelo prijazna vasica, ki leži ob vznožju, ki se polagoma vzpenja navzgor. Od ene strani jo obkrožajo njive in dalje proti Pragerskem in Dravskemu poiju sami travniki in gmajne.

Hiše v vasi se stiskajo druga k drugi in se zdijo kot jata preplašenih ptic. Okoli vasi pa so raztepe, kot bi se sprle med sebe. Sredi vasi je križišče cest.

V vasi živijo predvsem kmetje, ki se bavijo s poljedelstvom in živinorejo. Na hribočku, ki se razprostira za vasio pa živijo manjši kmetje, največ pa je delavskih družin, ki imajo le svoje hiše in nekaj zemlje okrog, Ti hodijo na delo v tovarne.

Tudi naša hiša stoji na tem hribočku. Tu se razprostirajo gozdički in majhne njive, pa tudi vinogradi. Gozdički so prav poseben okras našega kraja. Spomladi ga krasijo s svojim novim in svežim zelenjem in nas vabijo, da hodimo vanje na sprehode.

Otroci se igramo in nabiramo gobe, ki pri nas precej rastejo. Velik užitek je trgati lepe, rjave mlade jurčke. Včasih se tudi sprememo med seboj, kdo jih bo več nabral. Doma jih potem posušimo in prodamo.

Življenje v vasi je precej drugačno od našega. Kmetje se trudijo od jutra do večera, da pridelajo dovolj živeža zase in da se lahko kaj prodajo. Mi pa nimamo toliko dela in moramo zato tudi vse kupiti. V vas hodimo po mleko, mama pa hodi h kmetom na delo. Pri kmetih ima-

jo povsod svinje in krave, nekateri tudi konje. Krave jim dajejo mleko, pa tudi vozijo z njimi.

Sedaj jeseni je še posebno živo. Kmetje pospravljajo plačilo za težko delo skozi vse leto. Z njim vozijo krompir, zelje, koruzo in še mnogo drugih poljskih pridelkov. Pastirji pasejo živino in veselo prepevajo. Posebno zvečer je povsod velik živžav. Po vaških dvoriščih se manjši otroci podijo in brcajo žogo.

Kmetje se vračajo s polja in vozovi ropotajo po cesti. Starejši fantje imajo dosti opravka v hlevih. Nakrmili morajo živino in skidati gnoj. Gospodinja hitijo pripravljati večerjo in krmili svinje.

Zvečer se zbiraajo ljudje in v skednjih ličkajo koruzo. Pogovarjajo se o delu in letini, ne manjka pa tudi šal in smeja. Fantje in dekleta prepevajo. Tudi muzikanta povabijo, da se nekajkrat zavrtijo. Gospodinja jim postreže nazadnje s kuhanimi ali pečenimi kostanji, kruhom in moštom.

Jeseni je pri nas tudi mnogo veselja ob trgatvi. Klopoteči veselo klopočejo in se vrtijo v vetru. Pridni trgači trgaajo grozdje v košare in veselo prepevajo. Gozdovi rumenijo in v sadovnjaku že čakajo zlatorumena in rdeča jabolka, da jih oberejo in shranijo za zimo.

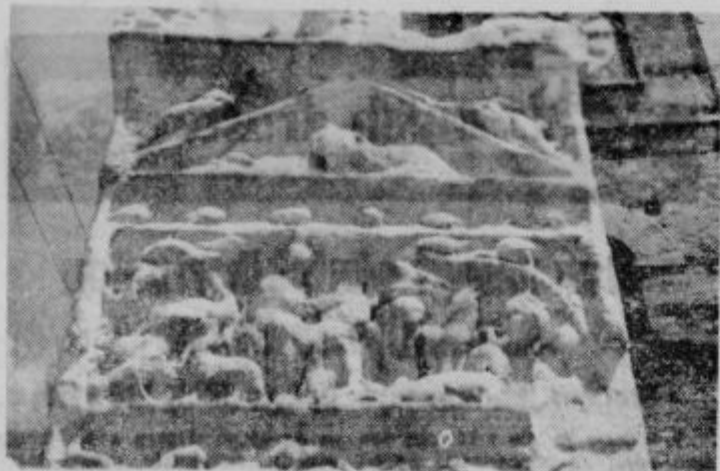
Tudi kostanji so nekaj za nas. Nabiramo jih in si jih pečemo. Pesniki in pisatelji se v svojih delih radi spominjajo svojega doma in lepo opisujejo svoje

Domislice

● »Živi nevarnost« - to je nasvet, ki ga zdaj ljudje le redko dajejo, posebno odkar vedo, da danes na svetu druge možnosti ni več.

● Mnogi, ki so prehiteli svojo dobo, so morali potem v zelo neprijetnih okoliščinah čakati nanjo.

● Pričakovati se zna vsakdo - toda le redkim je dano, da nekaj primerno pohvalijo: vse je pač stvar vaje.

Orfejev spomenik v Ptuj

Detajl s tako imenovanega Orfejevega spomenika v Ptuj

Neprestano hodimo mimo vitke bele marmorne plošče na Slovenskem trgu in je ena osnovnih značilnosti našega mesta, da bi mogla biti ker v njegovem grbu, pa le redko pomislimo, kaj pravzaprav je.

Plošča je nagrobnik enega ptujskih zupanov iz rimskega časa (2. stol. n. št.). Verjetno je že tedaj stala na mestu, kjer je danes, ker je po Prešernovi cestni teklo eno od grobišč starega mesta. Plošča je ostala na svojem mestu še v času viharjih stoletij preseljevanja narodov, ko so razna plemena razrušila mesto Poetovio, in v času, ko so se dokončno tod okrog v 7. stol. naselili Slovani. V srednjem veku so jo uporabljali za sramotni steber sredi trga. Prenehala so tudi značilne kazni srednjeveškega sodstva in priklopanje na sramotni steber, spomenik pa še vedno stoji na svojem mestu in zbujajo občudovanje strokovnjakov doma in po tujem. To občudovanje pa tudi v resnici zasluži. Je eden najvišjih in najlepših spomenikov iz enega kosa marmorja (tega je bilo treba transportirati z oddaljenega Pohorja) v velikem delu srednje in vzhodne Evrope. Slovci pa tudi po svojem umetniškem okrasu, ki ga vidimo na sliki.

Ves okras govori o smrti, vendar jo zavija v poezijo grško-rimskih pravljic in v obliki lepote grške upodabljajoče umetnosti.

V trikotnikih pod ovršjem sta dve goli dekletki, polbožanstvenjenja človeškega življenja in smrti z baklami, lučjo življenja, ki ugašajo v rokah. V srednjem trikotnem polju sedi goša zena krasnih oblik ob ležečem mladenčcu. To je boginja lepote in ljubezni Venera, ki objokuje mrtvega ljubljence, Adonisa.

Srednji pas, ki je s svojo vsebino vzdel spomeniku sedanje ime, pa predstavlja osebo iz ene najlepših grških pravljic, božanskega pevca Orfeja. Ta je znal tako brenkati na liro, da so ga poslušale celo divje zveri in so kamni peli z njim. Tako na tudi prikazuje naš relief. Mladenčič sedi na skali in brenka na liro, okrog so se pa zbrale živali, ki ga poslušajo. Toda tudi v pravljici o Orfeju se skrivajo misli na

Reaktivni avion rešil otroka

Neki avstralski kolon, ki je prebival dva tisoč kilometrov od obaljenih središč na obali, je preko radia pozval: »Moj otrok Maksim je težko ranjen. Star je štiri leta. Potrebno je, da se ga takoj odpelje v bolnišnico. Pridite!« Ta poziv je slišalo poveljstvo letalskega oporišča, ki je takoj ukazalo, naj vzleti reaktivno letalo. Avion je pristal na nekem velikem travniku v bližini kmetije in v nekaj minutah je bil mali bolnik v letalu. Zdravniki sidneyske bolnišnice so preko radia obvestili starše, da je njihov sin izven nevarnosti.

Hladilniki za Antarktiko

Ljudje so z začudenjem brali novico, češ da si je že več znanstvenih odprav na Antarktiko omislilo hladilnike za hrano. Razloga je povsem razumljiva, hladilniki so izvrstni izolatorji toplote, zato so na antarktičnih znanstvenih postajah nujno potrebni, ker bi hrana sicer preveč zamrznila.

Nenavadno čitanje za slepe

V Izraelu so izdelali aparat, ki spreminja matematične in kemične formule v zvočne signale. Izum je namenjen slepih učencem in vsem slepim, ki se posvečajo študiju raznih znanstvenih strok.

Težka priča

Sodišče v Stuttgartu je povabilo na razpravo tudi Anno Gressel. Ker pa je bila priča tako težka, da ni mogla po stopnicah v drugo nadstropje, so jo sodnik zaslišal v pritličju.

Za vsakogar nekaj zanimivega

Popolna železniška zavora - izum jugoslovana

Pred desetletji so se v časopisih kar vrstile novice o železniških nesrečah. Krive so bile predvsem zavore, ki v odločilnem trenutku niso prijele. Strokovnjaki so iskali ustrezno zavoro, navsezadnje pa je ta problem uspešno rešil jugoslovanski izumitelj inženir. Dobrovoje Božić, ki se je rodil v Raški leta 1886.

Že leta 1911 se je Božić, ki je bil takoj po zaključku študija na nemški univerzi zaposlen v niški železniški delavnici, začel zanimati za dotlej nerešeni problem, od katerega rešitve je bila odvisna varnost železniškega prometa. V niški delavnici je izdelal prve osnutke in napravil tudi prve poskuse z novimi zavorami.

Po prvi svetovni vojni se je spet lotil dela. Težav je bilo na pretek. Včasih se zgodilo, da komu uspe velika iznajdba po gotem naključju, tako rekoč mimogrede in brez posebnega truda. To pot pa ni bilo tako. Svoje sposobnosti so pred Božićem pomerili ob teh težavah še številni konstruktorji in izumitelji; načrtov je bilo veliko, da je dobil človek vtis, kakor da ni več kaj iskati in kakor da so vse možnosti že tako izčrpane, da je najbolje kar ostati pri nezanemljivih zavorah.

Po dolgem delu so preizkusili slovito Božićevo zavoro (to je po vsem svetu uraden naziv). Božićeva zavora dela na načelu stisnjenega zraka in po treh razvod-

nilih z naglim in s počasnim učinkom avtomatično prilagaja zavoro silo teži vozila. To načelo je prva uveljavila Božićeva zavora. Kadar je zavorna moč ali sila, s katero delujejo zavore na kolesa ali osi, v skladu s težo vozila ali z njegovo skupno gmoto, se vselej doseže izenačeno učinkovito zaviranje.

Ceprav so bile zavore, ki nosijo zdaj Božićevo ime, preproste in zanesljive, je le minilo nekaj časa, preden so jih uvedli. Najprej je bilo treba premagati odpor takratnega železniškega ministrstva proti uvedbi novih zavor na jugoslovanskih železnicah. Leta 1922 so jugoslovanske železnice navsezadnje je sprejele to zavoro.

Druga ovira — ali pravzaprav Božićeve zavore — je bila mednarodna železniška unija, ki se je na vse kriplje upirala novi zavori. Predpisala je celo tridesetdeset pogojev, ki jih morajo izpolnjevati železniške zavore, vseh dotakratnih pogojev pa ni izpolnjevala nobena zavora, kar so jih uporabljali na železnicah.

Sele leta 1928 je moderna železniška unija pristala na predlog, da bi na progi Zagreb-Reka, ki so dli med najtežje pri nas, preizkusili to Božićevo zavoro. Preizkusna doba je trajala dolgo, zavore so preizkušali na vse načine, nazadnje pa je mednarodna železniška unija pod težo dejstev morala priznati, da Božićeva zavora ne le

prekaša vse dotedanje, marveč tudi na vse štiri izpolnjuje tistih 33 predpisanih pogojev.

Po tem uspehu je Českoslovaška prva kupila licenco in uvedla zavore na svojih železnicah, takoj za Čehi pa so jih sprejeli tudi Švicarji. Potem je postala Božićeva zavora pojem vseh železnice po svetu kot edino zanesljiva zavora, ki nikoli ne odpove in torej ne more povzročiti železniške nesreče. Z zavoro je prišlo v svet tudi ime njenega jugoslovanskega izumitelja.

TRI ČASOPISNE

V pisemskem nabiralniku angleške revije za moške »Man« se je znašlo tole vprašanje: »Že dva tedna neznosno trpim zaradi srboža na tisku. Svetujte mi, kaj naj storim?« — Odgovor v reviji se je glasil: »Pojdite k zdravniku. Dotlej vam lahko damo en sam nasvet: praskajte se!«

Trgovčič v francoskem pristaniškem mestu Marseille je objavil takle oglas: »Nikar se ne pustite drugim goljufati! Pridite k meni!«

Iz poročila o športni prireditvi gluhozemelj, objavljenega v francoskem listu »Le Normand«: »Zlet gluhozemelj športnikov se je končal v nedeljo s slavnostno prireditvijo. Uspela prireditve se je zaključila s trikratnim »hura« vseh nastopajočih.«

Po trgatvi nekaj šal o vinu

SLAST IN SLADKOST VINA

Harum al Rašid, močeni kalif, je nekoč rekel nekemu arabskemu pesniku, ki je pripravevalno opeval vino, njegove slasti in učinke, da je gotovo sam pil vino, sicer ne bi mogel tako podrobno in pravilno pisati o tem. Torej zasluži, tako je določil kalif, hudokazen, ker je Mohamed vindi strogo prepovedal.

»Vsemogočni kalif,« je odgovoril pesnik, »odkod pa tvoja svetlost ve, da sem tako pravilno in dobro pisal o sladkosti in učinkih vina, če ga tvoja vzešena usta še nikoli niso poskusila?«

»Pojdi za to pot, toda o vinu ne piši nikoli več!«

PRI ZDRAVNIKU

Zdravnik: »Zdravilo je zelo grenko, bo pa gotovo pomagalo. Kadar ga zaužijete, izpijte vedno kozarec vode, da si poplajnate grenak okus.«

Pacient (ki vode ne mara): »Že prav, a s čim naj si splaknem okus po vodi?«

VLJUDEN GOST

Gost: »Natakar, zd se mi, da ima vino nekakšen priokus, morda ni bil zamašek dober!«

Natakar: »Prinesel bom takoj drug zamašek!«

VINSKA POSKUŠNJA

France: »Kakor sem slišal, te je povabila sosedova vdova na vinsko poskušnjo. Kako pa je bilo?«

Jernej: »Dobro vino ima, to moram reči. Po pravici povem, da do nje nisem imel nikoli nobenega posebnega nagnjenja, ko sem pa poskusil letnik 1900, nisem bil več

tako hladan do nje, pri letniku 1890 sva bila že dobra prijatelja, ko sva pa poskušala vino iz leta 1880, sem ji pa rekel, naj se kar vzameva.

PREVEČ VODE...

Kapitan Buddel pride k zdravniku na pregled. Ko ga preišče od nog do glave, mu zdravnik pove: »Hidropsijo imate, kapitan.«

»Hidropsijo?« se začudi kapitan in vpraša: »Kaj je to?«

»Vodenica. Preveč vode imate v telesu,« mu pojasnjuje zdravnik.

Buddel se popraska za ušesom. »Preveč vode? Ne razumem. Svoj živ dan nisem pil drugega kakor whisky in rum. Pač, gospod zdravnik, ali ni to mogoče zaradi tistih kock ledu v whiskyju?«

PRI ZDRAVNIKU

Zdravnik: »Vsekakor boste morali nehati piti, ali se pa vsaj omejiti. Koliko pa ga popijete na dan?«

Pacient (pogleda proti vratom): »Prosim, pogledite prej, če moja stara ne posluša pred vrati.«

Svarilo pred žeparji

Münchenska policija je svetovala organizatorjem raznih zborovanj v mestu, naj udeležence opozarjajo na žeparje, ki zdaj izkoriščajo množična zborovanja z svoje delo, medtem ko so poprej »delala« večinoma na ulicah. Nekaterim celo uspe dobiti vstopnice v dvorane, kjer se zbirajo delegati raznih narodnosti. Tako je policija prišla 37-letnega španskega žeparja, ki je imel vse potrebne listine za mednarodno zborovanje elektroinženarjev.

Potujoči laboratorij

Pravcati vlak ogromnih jeklenih kolosov, s katerimi so člani sovjetske znanstvene ekspedije prodrli prav do južnega pola, je bil prav gotovo največje presenečenje, kakršnega se polarni raziskovalci ZDA in drugih držav na področju Antarktike prav gotovo niso nadejali. Troje takšnih čudovitih motornih gigantov, za katerimi so bile priključene ogromne priklole, natovnjene z nekaj sto tonami goriva, hrane in druge opreme, je omogočilo članom sovjetske polarne ekspedije najudobnejše in naravnost luksuzno potovanje po deželi večnega ledu. Nad katero divjajo nepopisni snežni viharji.

Vsak od teh kolosov je težak 35 ton. Na ogromni jekleni konstrukciji z en meter širokimi gosnicami, katere poganja 12-valjni Dieselmotor, se nahaja pravcati laboratorijski internat, v katerem najudobneje žive in delajo sovjetski znanstveniki. V ogromni kabini, ki je dolga 8,3 m široka 3,7 in visoka 2,1 metra, se nahajajo številni prostori za delo, udobno življenje in počitek siehernega člana ekspedije. Poleg kabine za vozača, navigatorja in radiotelegrafista se v notranjosti tega kolosa nahajajo tudi laboratorij z instrumenti, kuhinja, spalnica, delovna soba ter celo kopalnica in stranišče. Ob zadnjem vhodnem prostoru so nameščene klimatične naprave, ki v vse prostore dovajajo tople in primerno vlažne zrak ter tako v vse notranjosti vzdržujejo stalno sobno temperaturo, ki ne popusti niti takrat, ko v dvorani prazni žepi.

Vgrajeni motor razvija moč 520 KS, ki jo je pa možno z dodatno kompresijsko napravo povečati tudi na 1000 KS. Ta naprava se je še posebno obnesla na višinah okrog 3700 m (nad morjem), ki so jih morali obvladati pri prodiranju k južnemu polu. Sleherni kolos za seboj vleče tudi ogromno snežno prikolico s 70 tonami tovara.

Interesantno je tudi, da vsak tak potujoči polarni laboratorij razpolaga z izredno močno radiopostajo s katero sovjetski znanstveniki združujejo neposredno zvezo s svojimi instituti v Moskvi. Član ekspedije redno prejemajo tudi pošto in časopise, katere jim redno odvržejo s letali.

Naše zdravje

Težko dihanje

Mleko kot hranilo

Še v začetku našega stoletja so bili ljudje prepričani, da mora dojenček vsaj v 1. letu življenja popiti 1½ litra mleka na dan, potem pa ne rabi nobenih dodatkov. Zato so otroke največkrat hranili z rižem ali zdrobom, ki so ga zakuhali v mleku.

Otrok se je od take prehrane na vžez lepo razvijal, ostal pa je neodporen proti infekcijskim boleznim. Zaradi tega so v zadnjih dvajsetih letih zdravniki prišli do zaključka, da je treba z dojenčkovo prehrano zmanjšati količino mleka in dodati hrano, ki vsebuje veliko vitaminov (sadni sok, sveža zelenjava).

Istočasno, ko so dojenčki dobivali preveč mleka, pa so starši le malokdaj pomislili, če ni morda mleko potrebno tudi otroku, ki hodi v šolo. 6-letni otrok rab 40 g beljakovin dnevno. Vsaj po čvica teh beljakovin mora biti živalskega porekla. Kravje mleko vsebuje zadostno količino beljakovin, ki jo potrebuje organizem za pravilen razvoj. Poleg tega organizem beljakovine, ki so v mleku, zelo lahko prebavi. Mleko pa otroku ni potrebno samo zaradi beljakovin, ki jih vsebuje, marveč tudi zato, ker ima mnogo vitaminov in soli, ki so neobhodno potrebne za zdrav rast in razvoj telesa.

Sveda so tudi otroci, ki mleka ne marajo. Njim naj matere pripravljajo različne mlečne jedi, n. pr. pice krompir z mlekom, mlečno juho, pešice, belo kavo in kakao. Tako tudi ti otroci ne bodo prenešali dramskih mlečnih hranilnih sestavin.

Telovadba proti smrčanju

Okoli 250 prostovoljcev se je odzvalo vabilu angleškega zdravnika, ki je trdil, da je iznašel metodo, po kateri je mogoče odpraviti smrčanje. Ljudje so morali pod njegovim vodstvom telovaditi z jezikom in z mišicami. Po dveh dneh je 198 prostovoljcev ušlo, preostali so vzdržali še pet dni, potem pa tudi njih ni bilo več k telovadbi.

glo več zlepa izločiti. Vsi debeluharji imajo na sebi mnogo takšne nezdružljive maščobe, ki je celo pogosto vzrok raznih bolezni. Zato je prav, če se ravna po teh navodilih:

Za tiste, ki imajo zelo občutljiv želodec je dobro, če popijejo za zajtrk juho iz ovsene moke. Kosček presnega masla in dobro pomešan rumenjak napravita juho dokaj izdatnejšo, pa tudi okusnejšo. (Take osebe naj ne uživajo ovsenih kosmičev). Za dopolnilsko malico vzemite kos črnega kruha, ki ga obilo namažete s presnim maslom, zraven pa popijte še nekaj sadja. (Zelo koristno je zlati malina in jagode). Zelenjava pri obedu naj bo le malo kuhana in malo časa parjena, sicer pa je vseeno, kako je pripravljena. Ni torej potrebno, da bi jo za »suhe« posebej kuhali. Pač pa jim potem na krožniku zmešajte v njihov del kosček presnega masla, ki ne bo nobeni jedi pokvarilo okusa, ampak

Se hočete zrediti?

Kot pri pretirani debelosti, tako je treba tudi pri pretirani suhosti prvo poiskati vzroke, zakaj se debelijo in zakaj hujšajo. Če živijo v zmernih razmerah, če se morda v organizem ni prikradla kakšna zahrbitna bolezen in če ne pretiravaš v duševnem ali telesnem delu, ti bo naš današnji nasvet gotovo pripomogel do nekaj kilogramov, če se boš seveda točno ravnila po njem.

Da se zredimo, je treba dovajati telesu masti ali ogljikovih hidratov. Uživanju čiste maščobe se želodec kaj hitro upra, pa če tudi uživamo poleg čistih maščob še bogato hrano. Ta odgovor je dokaz, kako občutljiv je naš organizem, ki se nagonsko upira vsemu, kar je preveč enostransko. Telesu moramo dovajati ne da bi s tem dražili želodec, žolče in črevesje — mnogo maščobe, karati pa v veliki meri in bogati izbiri tudi dopolnilnih snovi. Saj nočemo da bi se telo navzelo maščobe, ki bi bila polna preosnove in ki bi je telo ne mo-

PTUJSKI TEDNIK

Občinski ljudski odbor Ptuj

Odloki in obvestila

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR PTUJ

Po 2. točki 50. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Ur. list LRS, št. 19-88/52) in 4. členu zakona o izkoriščanju kmetijskih zemljišč (Ur. list FLRJ, št. 43-707/59) je Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in seji zbora proizvajalcev dne 15. septembra 1960 sprejel

ODLOK

o agrotehničnih ukrepih za pridelovanje krmne na travnikih v občini Ptuj.

1. člen

Na celotnem območju občine Ptuj, razen v poplavljenih območjih, se morajo vsi pridelovalci krmne na travnikih ravnati po določilih tega odloka.

Prav tako se morajo vsi pridelovalci krmne pod sadnim drevjem ravnati po določilih tega odloka.

Za travnike se štejejo zemljišča, kjer je dvakratna košnja pridelka. Poplavna območja, ki se izločajo, določajo upravni odbori kmetijskih gospodarstev in upravni odbori kmetijskih združenj. Sklepe teh upravnih odborov potrjuje Svet za kmetijstvo in gozdarstvo Občinskega ljudskega odbora Ptuj.

2. člen

Pridelovalci krmne na območjih, navedenih v 1. členu tega odloka, morajo uporabljati letno najmanj:

a) na zelo dobrih zemljiščih 700 kilogramov umetnih, gnojil od tega:

— 400 kg Thomasove žlindre, — 150 kg nitromonkala; — 150 kg nitromonkala;

b) na dobrih zemljiščih 600 kg umetnih gnojil, od tega:

— 300 kg Thomasove žlindre, — 150 kg KCL, — 150 kg Nitromonkala;

c) na slabših zemljiščih in zemljiščih pod sadnimi jabolki pa 500 kg umetnih gnojil, od tega:

— 300 kg Thomasove žlindre, — 100 kg KCL, — 100 kg nitromonkala.

Kakovostna zemljišča pod a) in b) določajo upravni odbori kmetijskih združenj in kmetijskih gospodarskih organizacij. Sklepe upravnih odborov potrjuje Svet za kmetijstvo in gozdarstvo Občinskega ljudskega odbora Ptuj.

Osnovno onajenje travnikov se mora izvršiti v času od začetka meseca oktobra do konca meseca marca. Prvo dodatno onajenje se pa naj izvrši pred vegetacijo (marec-april) s 100 kg nitromonkala in drugo, po prvi košnji pa s 50 kg nitromonkala.

3. člen

Travniki, odvodna dovodni jarki in potoki ob parcelah morajo biti očisti vsako leto do 1. aprila.

4. člen

Travniki morajo biti pokošeni najkasneje v času, ko je tri čr-

trine trav v cvetenju, a najpozneje do 25. junija.

5. člen

Upravni odbor Občinskega ljudskega odbora Ptuj, ki je pristojen za kmetijstvo, se pooblašča, da izdaja navodila k odloku za izvajanje agrotehničnih ukrepov.

6. člen

Zoper kršilce predpisov tega odloka izreče lahko pristojni organ občinskega ljudskega odbora kazen na stroške pridelovalca in se zemljišče, ki ni bilo obdelano po predpisih tega odloka, da v prisilno upravo za dobo 1 do 5 let.

Te ukrepe izreče lahko pristojni državni organ v skladu s predpisi 24. do 35. člena ter 92., 93. in 95. člena zakona o izkoriščanju kmetijskih zemljišč.

7. člen

Ta odlok začne veljati takoj, izvajati pa se začne 15. septembra 1960, leta, objavi pa se tudi v »Uradnem vestniku okraja Maribor«.

Štev. 05/6-351-39/7-60, Ptuj, dne 15. septembra 1960.

Podpredsednik

Občinskega ljudskega odbora:

Franc Prime, l. r.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR PTUJ

Po 2. točki 50. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-88/52) in 4. členu zakona o izkoriščanju kmetijskih zemljišč (Uradni list FLRJ, št. 43-707/59) je Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in seji zbora proizvajalcev dne 15. septembra 1960 sprejel

ODLOK

o agrotehničnih ukrepih za pridelovanje pšenice v občini Ptuj

1. člen

Na območju občine Ptuj morajo vsi obdelovalci kmetijskih zemljišč, ki pridelujejo pšenico, gojiti naslednje sorte: San Pastore, Helikorn, Leonardo, San Marino, U. 1, Bavarska kraljica ali od njih boljše sorte, ki jih na podlagi sortnega izbora določi Svet za kmetijstvo in gozdarstvo Občinskega ljudskega odbora Ptuj.

Pridelovalci pšenice morajo v 3 letih, t. j. do zaključno 1962. leta, zamenjati seme pšenice, po prvi zamenjavi pa redno menjati seme pšenice vsaki 5 let.

2. člen

Za pridelovanje pšenice na vseh območjih splošno družbenega sektorja občine Ptuj in na območju naslednjih katastrskih občin: Apače, Budna, Bratje, Bukovci, Boleča vas, Barisavlci, Borovci, Cirkovci, Draganja vas, Dornava, Formin, Jurovci, Lovrenc na Dravi, polju, Mihovci, Markovci, Moškajinci, Mezgovci, Muretnici, Mala vas, Nova vas pri Markovcih, Pleterje, Pongorci, Podvenci, Po-

brežje, Pacinje, Prvenci, Rogoznica, Spuhja, Sela, Slovenja vas, Stražgojinci, Sobetinci, Stojinci, Spodnji Breg, Spodnje Jablane, Sikole, Trnovci, Tržec, Videm pri Ptuj, Zabovci, Zagorci, Zamušani, Zgornji Breg, Zgornja Pristava, Zgornje Jablane, Župečja vas, je treba uporabljati:

a) pri visoko intenzivnih sortah najmanj:

— 250 kg fosfornih, — 150 kg kalijevih in 200 kg dušičnih umetnih gnojil na ha v obliki ločenih ali mešanih gnojil;

b) pri manj intenzivnih in domačih sortah pa najmanj:

200 kg fosfornih, 100 kg kalijevih in — 100 kg dušičnih umetnih gnojil na 1 ha v obliki ločenih ali mešanih gnojil.

Površine glede na intenzivnost sort pšenice določajo upravni odbori kmetijskih gospodarstev in kmetijskih združenj. Sklepe teh upravnih odborov potrjuje Svet za kmetijstvo in gozdarstvo Občinskega ljudskega odbora Ptuj.

5. člen

Pridelovalci pšenice morajo sejati očisto in razkuženo seme v prvem členu tega odloka citiranih sort.

Setev mora biti izvršena strojno, in sicer v času:

a) italijanske sorte od 1. do najkasneje 20. oktobra;

b) ostale sorte od 25. septembra do najkasneje 20. oktobra

4. člen

Pridelovalci pšenice morajo uporabljati samo priznano seme, ki ga lahko zadržijo za nadaljnje razmnoževanje najdalj pet let.

5. člen

Pridelovalci pšenice morajo zadržati plevel s herbicidi po navodilih kmetijske strokovne službe.

6. člen

Upravni organ občinskega ljudskega odbora, pristojen za kmetijstvo, se pooblašča, da izdaja navodila za izvajanje tega odloka.

7. člen

Zoper kršilce predpisov tega odloka in posameznih določil v odloku izreče lahko pristojni organ občinskega ljudskega odbora kazen na stroške pridelovalca pšenice in se zemljišče, ki ni bilo obdelano po predpisih tega odloka, da v prisilno upravo za dobo enega do pet let.

Te ukrepe izreče pristojni državni organ v skladu s predpisi 24. do 35. člena ter 92., 93. in 95. člena zakona o izkoriščanju kmetijskih zemljišč.

8. člen

Ta odlok začne veljati takoj, izvajati pa se začne 15. septembra 1960, leta, objavi pa se tudi v »Uradnem vestniku okraja Maribor«.

Številka: 05/6-351-39/6-60 Datum: Ptuj, dne 15. sept. 1960

Podpredsednik občinskega ljudskega odbora:

Franc Prime

Preklic

Podpisana KUHAR TEREZIJA, Ptuj, Rogozniška 20, preklicujem in obžalujem žaljivke, katere sem izrekla o GASPARIK APOLONIJU, Ptuj, Rogozniška 14, ter se zahvaljujem, da je odstopila od pregona.

Ptuj, dne 13. 10. 1960.

Kuhar Terezija

NEDELJA, 23. OKTOBRA

6.00-6.30 Jutranji pozdrav — vmes ob 6.05-6.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar, 6.30 Vedri zvoki, 7.00-7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda, 7.15-7.30 Reklame, 7.30-7.35 Radijski koledar in prireditve dneva, 7.35 Internacionalne koračnice, igra Holandska vojaška godba, dirigent Rokus van Yperen, 8.00 Mladinska radijska igra — Rosanda Sajko, Paček — Piskalec, 8.50 Iz albuma otroških pesmi, Pesmi in skladbe Matija Tomca, 9.05 Zabavna glasba v novi teden, 9.45 Blagode Bessa: Sončne poliane — simfonična pesnitev iz cikla Moja domovina (Orkester Zagrebške filharmonije dirigira Milan Horvat), 10.00 Se pomnite, mladiši! — Franc Avbel — Loko: V dolini Kolpe, 10.30 Lepe melodije (zabavna glasba), 10.45 Spoznavajmo svet in domovino! (Magnetofonski posnetki javne oddaje z dne 20. oktobra 1960) 11.45 Domače popevke, 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo 1. del, 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Za našo vas, 13.45 Koncert pri vas doma, Hollywoodski orkester p. v. Camona Dragona igra popularne ruske melodije, 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo 2. del, 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved, 15.15 Obvestila in reklame, 15.30 Melodije za vas, 16.00 Humoreske tega tedna — Lucetia Hale: Peterkinovi praznujejo, 16.20 Za zabavne spopade, (Spored zabavne glasbe), 17.15 Peli so jih mati moja, (Slovenske narodne pesmi), 17.30 Radijska igra — Nikolaj Vasiljevič Gogol: Revizor, 18.47 Stevan Hristić: Prva suita iz baleta Ohridska legenda (Orkester Beogradske filharmonije dirigira Zvezljin Zdravković), 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba, 19.30 Radijski

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR PTUJ

V spomin na prvoborca in organizatorja narodnoosvobodilnega gibanja v ptujski občini Franca BELSAKA — Toneta iz Muretnic, ki je padel v borbi z okupatorjem v Gorišnici dne 4. februarja 1945, je občinski zbor Občinskega ljudskega odbora Ptuj po 128. členu zakona o osnovni šoli (Ur. list LRS, št. 32-165/59) na seji dne 15. septembra 1960 sprejel

ODLOK

o spremembi naziva Osnovne šole Gorišnica

1. člen

Naziv osnovne šole Gorišnica se spremeni tako, da dobi po prvoborcu Francu Belšku iz Muretnic naziv »OSNOVNA ŠOLA FRANCA BELSAKA« Gorišnica.

2. člen

Ta odlok velja takoj, objavi pa se v »Uradnem vestniku okraja Maribor«.

Štev. 06/7-00-133/2-60, Ptuj, dne 15. septembra 1960.

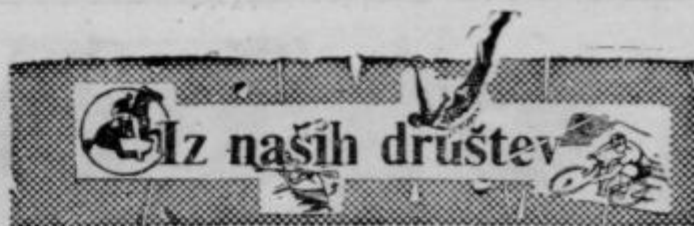
Podpredsednik

Občinskega ljudskega odbora:

Franc Prime, l. r.

V zadnjem času so se zdravili ali se za zdravlje naslednji ponesrečenci: Gregorec Lizika, Zabajak št. 5 — pr prometni nesreči si je poškodovala glavo in obe nogi; Potrč Lizika, Bratislavi 19 — padla je in si poškodovala glavo in vrat; Milošič Anton, Dravinjski vrh 44 — zbolel se je na žebli v desno nogo; Panč Leopold, Središče 172 — stroj mu je poškodoval levo roko; Kajzersberger Milan, Janžki vrh 21 — pekel je v v nograđu in si poškodoval desno nogo; Kureš Janez, Gorca 1 — žaga mu je poškodovala levo roko; Čuš Julijana, Dornava 9 — padla je s skednja in si poškodovala glavo; Šrol Francka, Bodišlavec 56 — padla je z vake in si poškodovala glavo in obe nogi; Podlipnik Francka, Cirkovane 22 — padla je z motorja in si poškodovala glavo in desno roko; Kmetec Ivan, Cvetlin 86 — na steklu a je poškodovala desno roko; Feguš Anton, Gorišnica 60 — nekdo ga je napadel in mu poškodoval glavo; Čeh Marta, Juršinci 39 — sestra jo je poila z vrelo vodo in si poškodovala telo; Ribič Alojz, Zlatoljce 87 — konj ga je brcnil v desno roko; Sagadin Ivan, Prepolje 20 — nanj se je zrušil gramoz in mu poškodoval obe nogi; Vedernjak Roza, Pacinje 1 — padla je s koleasa in si poškodovala nogo; Bezjak Eliza, Zabovci 17 — pri žaganju drv si je poškodovala desno roko; Feguš Franc, Veliki Okč 7 — padel je s koleasa in si poškodoval glavo; Ber Terezija, Lancova vas 19 — padla je s silosa in si poškodovala levo nogo; Majcen Franc, Kokolajščak 21 — padel je s skednja in si poškodoval glavo; Sagadin Anton, Mihovec 29 — pri delu si je poškodoval levo roko; Čehl Leopold, Ptuj, Rogozniška 16 — podrl ga je avto in mu poškodoval glavo in levo roko; Majcen Anton, Kokolajščak 21 — pri delu si je poškodoval desno roko; Šamperl Janez, Spuhja 62 — nekdo ga je napadel in mu poškodoval levo roko; Skok Vekoslav, Središče 110 — padel je in si poškodovala levo nogo; Ivanuška Stanko, Pobrže 158 — pri telovadbi si je poškodoval levo nogo; Veber Alojz, Gajevo 52 — padel je z motorja in si poškodoval glavo.

Dve zmagi ptujskih rivalov Aluminija in Drave

Grafičar (M. Sobota) — Drava (Ptuj) 2:3 (1:1)

V nedeljo je bila v Murski Soboti odigrana prvenstvena nogometna tekma med domačim Grafičarjem iz Rakičana ter Dravo iz Ptuja. Po zadnji igri domačega moštva je bilo pričakovati, da bo na svojem terenu domače moštvo osvojilo nekaj dragocenih točk. Toda bilo je nasprotno, nogometna enajstovrstica Drave se je z vso vneto na tej tekmi borila, da bi osvojila dve točki. Igra je bila v prvem polčasu enakovredna, čeprav je gostujoče moštvo bilo tehnično boljše, toda napad je stalno okleval in ni izkoristil vseh možnosti. V drugem delu so sčasoma prevladovali na igrišču in večkrat nevarno napadali pred vrati domačinov. Zmaga gostujočega moštva je zaslužena ter

se je ekipa Drave s to zmago uvrstila na tretje mesto Mariborske podzveze. Na tej tekmi je bil neopravičeno izključen tudi realizator dveh golov tov. Komel. Mladinska enajstovrstica Drave je v nedeljo v prijateljskem srečanju odigrala tekmo v Kidričevem z drugim moštvom Aluminija. Rezultat tekme je realen in se je končal neodločeno 2:2. V Mariboru so gostovali zmagoviti pionirji Drave in so v velikem srečanju tudi na tujih tleh izvajali velik uspeh, saj so premagali pionirje ligaškega moštva Maribora z rezultatom 2:0 in so trenutno najboljši v Mariborski podzvezi ter imajo zelo lepo gol razliko 21:0.

Aluminij — Ojstrica 2:0

Pravtako je bila v nedeljo odigrana prvenstvena nogometna tekma med kandidatom za prvo mesto Ojstrico in domačim Aluminijem. Bilo je pričakovati, da bo ta tekma na dostojni višini, vendar smo opazili, da je povsem drugače. Obe moštvi se nista preveč trudili in je bila igra na nizki stopnji. Domačini so bili v teh-

nični premoči in so brez velikih težav premagali zelo ostrega nasprotnika. Zmaga Aluminija je povsem zaslužena.

V nedeljo se srečajo v Ptuj domači prijatelji Aluminij iz Kidričevega in Drava iz Ptuja. Upamo, da bo tekma na dostojni višini.

Rokomet

Krepka zmaga Drave v Kopru

DRAVA (Ptuj) : PARTIZAN (Koper) 9:5

V Kopru je 16. oktobra gostovala ekipa rokometne Drave. Tekma je bila v okviru republiškega prvenstva za zenske, ki se blizu h kraju. Drava je bila favorit kljub prednosti domačink, ki so igrale doma in so imele močno moralno podporo v navdušenem občinstvu, ki je neumorno bodrilo domače.

Igralke Drave je to sicer nekoliko zmedlo v začetku, vendar so v nadaljevanju krepko poprijele in nadomestile izgubo. Odlikovale so se predvsem z zelo lepo igro v napadu, kjer je bila gonila sila neumorna Fricova, ki je bila tudi solidna v streljanju. Domačinke so skušale pomanjkljivo znanje nadomestiti z brutalno igro v obrambi in napadu, vendar je sodnik to že v kal zatrl.

Ekipo Drave moramo pohvaliti kot celoto za izredno homogeno igro, ki je upravičena, da poseže v boj za najvišje mesto. 29. oktobra bo tudi odločilna tekma med Svobodo iz Ljubljane in Dravo, ki bo dala dokončno republiškega prvaka, hkrati pa tudi finalnega zmagovalca Slovenije za cup Jugoslavije v rokometu.

Kot strelke so se preslovile: Fricova in Potočnikova po tri, Butolnina dva, Gojkovičeva eden, zelo dobra pa je bila tudi vratarica Toplakova, ki je v mnogih nevarnih trenutkih varno očuvala svoje svetišče.

-ico

Strelistvo

Osnovna organizacija ZVVI Hajdina je v okviru proslav za počastitev 15. obletnice invalidske organizacije Jugoslavije, organizirala v nedeljo, dne 16. oktobra 1960, v Kidričevem prijateljski dvoboju v streljanju z zračno puško.

Zmagali so gostje iz Ptuja, ki so nastreljali 458, domačini pa le 271 krogov. Od gostov sta bila najuspešnejša Koželj in Kralj, od domačinov pa Karo in Vindiš.

Tekmovalcem se je za udeležbo zahvalil preds. tov. Jamer in ob skromni pogostitvi so se invalidi športniki iz Kidričevega in Ptuja pogovorili o raznih težavah in problemih, ki jih ovirajo pri agilnejšem udeleževanju na športnem polju.

KA

PRVENSTVENA TEKMA
ŠD PTUJ : ŠK BRANIK

V petek, 21. oktobra 1960, ob 15.30 bo v kavarni »Evropa« prvenstvena tekma med ŠD Ptujem ter Šahovskim klubom Branik iz Maribora. Povratno srečanje bo v nedeljo, 23. oktobra v Mariboru.

Na brzoletnem turnirju ŠD Ptuj za mesec oktober je osvojil naslov prvaka Bohak Janko. Sledijo: Rudolf, Šorli, Bras, Kavčič, Kovač itd.

Objave in oglasi

Stanovanja

MLADA ZAKONCA nujno potrebuje prazno sobo proti posojilu ali plačilu vnaprej. Ponudbe pod »Rudarski tehnika« na upravo lista.

ENOSOBNO STANOVANJE v Prešernovi ulici zamenjam za malo večje v Ptuj ali Mariboru. — Vprašajte: Mesarič, Prešernova ulica 5.

MENJAM lepo dvosobno stanovanje za enosobno ali garsonjero. Naslov v upravi lista.

ELGUBLJENA

LOVSKI PES živavec-ptičar, sivekastorjave barve, se je zgubil. Sliši na ime Ego, last lovske družine Sp. Ptujsko polje.

OD PTUJA DO HAJDINE sem izgubil dve črne ženske čevlje. Najditelja prosim, da jih proti nagradi vrne v upravo lista.

Prodaja

8-REGISTRSKI HARMONIJI ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

OTROŠKI VOZIČEK, avtomodel, in kočarico ugodno prodam. Naslov v upravi.

ENODRUŽINSKO HIŠO z manjšim obrtnim lokalom v Ptuj, Prešernova ulica, prodam. Naslov v upravi.

ZIČNO OGRAJO, cementne plošče, opako in drevje prodam. Vprašajte: Masarykova 1/I.

NAMIZNI ŠTEDILNIK prodam. — Vprašajte: Masarykova 1/I.

NJIVO v Turnišču dam v najem ali prodam. Vprašati pri Francu Cvetku, Ptuj-Breg, Spole-nakova ulica.

PISALNI STROJ in vedovedno črpalno prodam. Oddam spremembo sobo. Naslov v upravi.

MLADO KRAVO, dobro mlekarico, sedem mesecev brejo, prodam Ptuj, Nova vas 25.

DELAVSKA UNIVERZA PTUJ

sporoča, da posluje točasno: Trg do 14. ure, ob ponedeljkih, sredinjskih bregad 4/I (v stavbi nad dah in petkih pa tudi od 16. do trgovino/NA-MA) vsak dan od 7. 19. ure. Telefonska številka 225.

Opekarna Zabajak pri Ptuj

sprejme v s.luzbo

blagajnika ali blagajničarko

Pogoj: vsaj triletna praksa v finančni stroki, znanje administracije in dokončana vsaj popolna srednja šola.

Ponudbe pošiljate pismeno ali se osebno zgledite pri upravi podjetja. Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru.

Razpisna komisija pri OZSZ Maribor, razpisuje pri podružnici v Ptuj sledeča delovna mesta:

1. delovno mesto strojepiske

z nazivom strojepiska 1/a ali 1/b

Nastop službe možen s 1. decembrom 1960.

Pravilno kolkovane prošnje (50 din državne takse) je treba vložiti najkasneje do 5. novembra 1960, direktno pri podružnici v Ptuj. Priložiti pa je treba kratek življenjepis in opis dosedanjih zaposlitev.